Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Majer Folksblat פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זײטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 140/1435	Łódź, Niedziela 17 Czerwca 1928 r.	זעקסטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, כט סיון תרפ"ח	Nr. 140/1435

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

א טיכטיגער

פערקויפער

אין דער קאנפעקציאנס-בראנזשע
קען זיך מעלדען ביי זאלצמאן גלובנא 24. 918

טאמבור-שטיקער

ווערען געזוכט

מעלדען זיך טעגליך Zawadzka 23, m. 18
צווישען 3–4 נאכמיטאג.

א בעקעריי

אין צענטרום שטאט מיט איינריכטונג, איז איבער-צוגעבען אויף וואכען-געלד. ס'איז אויך פאסיג אויף א צוקער-בעקעריי.

צו ערפאהרען אין קאלאניאל געוועלב ל. כאנכאוו זאוואדזקא 12 (אין טויער). 886

ס'זענען געפונען געווארען

10 וועקסלען

אויף א סומע פון 2568 זלאטים

מיט די לעצטע זשירא רובין, ביעלסקא, מאטייקא 6
צו ערפאהרען אין אדמינ. געגען אנאנס-קאסטען. 949

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi na mocy art. 25 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16-go lutego 1928 roku o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. Nr. 23, poz. 202) podaje do powszechnej wiadomości, że, opracowując już od 1925 roku

plan regulacyjny miasta,

obecnie na zasadzie przytoczonego wyżej Rozporządzenia

przystąpił do sporządzenia dla całego miasta ogólnego planu zabudowania.

Interesowani mogą zaznajamiać się z opracowanym projektem w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi, sala Nr. 46, codziennie, oprócz dni świątecznych, w godzinach od 8 do 10 od dnia ogłoszenia do dnia 15 lipca 1928 roku, a nie później, jak do dnia 15 sierpnia 1928 roku składać w tymże Wydziale wnioski na piśmie, dotyczące planu zabudowania.

O dniu uchwalenia tych planów przez Radę Miejską i wyłożenia ich do publicznego przeglądu będzie podane oddzielne ogłoszenie.

Wnioski w sprawie planu zabudowania wolne są od wszelkich opłat.

Łódź, dnia 16 czerwca 1928 roku.

Magistrat m. Łodzi.

WEZWANIE.

Wobec uchylania się od zapłaty, wzywamy po raz ostatni

Tow. Ubezpieczeń „ORZEŁ" Sp. Akc.
w WARSZAWIE,
Oddział w Łodzi, ul. Piotrkowska 57,

do niezwłocznego zapłacenia nam, zasądzonej sumy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 31/5 1928 r. № 867 H/27, a należne nam z tytułu asekuracji naszej fabryki.

Laboratorjum Chem. Kosmetyczne
„MINARETT"
w Łodzi, ul. Nowo-Cegielniana 5, tel. 52-17.

דערמיט האב איך דעם כבוד מיטצוטיילען דער געעהרטער קונדשאפט, אז נאך דער גענצליכער ליקווידאציע פון דער פירמע ANTONI BIEGAŃSKI שאקאלאדע- און צוקער-ווארען-פאבריק אין לאדז, פאדלעשנא 6, האב איך איבערגענומען די גאנצע איינריכטונג פון דער פאבריק מיט'ן גאנצען ביזהעריגען טעכנישען פערסאנאל און וועל ווייטער פראדוצירען די שאקאלאד-אויסארבייטונגען פון ערשטקלאסיגער קוואליטעט.

די דאזיגע אונטערנעהמונג וועל איך ווייטער פיהרען אין דעמזעלבען לאקאל אונטער דער פירמע

K. GURYNOWICZ

FABRYKA CZEKOLADY i CUKRÓW

w ŁODZI, PODLEŚNA 6, TEL. 33-37.

עמפפעהלענדיג זיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאפט, פערבלייב איך

K. GURYNOWICZ מיט אכטונג

מאנטאג ד. 18 ד.ח. 9 אוו. קומט פאר אין זאל „קאלאסעאום", זאכאדניא 53

אבעריכטס-מיטינג

פון פרעזעס פון יודישען קאלא

ש' יצחק גרינבוים

א.ד.ט.: „3 חדשים ארבייט איז סיים".

בילעטען צו בעקומען: ציוניסטישע ארגאניזאציע (צעגעלנ. 4), מ. ח. גורין (נאוואמיעסקא 15), קאפע „צענטראל" (פיעטריקאווער 48), ש. ב. הערשקאוויטש (פיעטריקאווער 70), קאנדיטאריי קארא (בענעדיקטא 30) און אין טאג פון מיטינג – א גאנצען טאג ביי דער קאסע. 952

תאהרט איהר אויף ערהאלונג געדענקט!

דאס איהר מוזט איינקויפען אייערע קאסמעטיק

ווי: פערפומען, זייפען, געזיכטס-קרעמען, פודער

נור אין די ביליגסטע קוועלע — פון דער ערשטער — קאנקורענץ-פערפומעריע

S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22
Telefon Nr. 31-43.

אנאנסען

אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

קאאפעראטיווע סוחרים-באנק
41 פיעטריקאווער 41

היינט, זונטאג, דעם 17-טען יוני ד. י. 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטראַלען סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד, פיעטריקאווער 10

די פאָרטזעצונג פון דער

אלגעמיינער פערזאמלונג

סאָג-אָרדנונג:

וואַהלען פון אַ ראַט און פערוואַלטונג.

מיר בעטען די מיטגלידער צאָהלרייך צו ערשיינען.

דער ראַט און די פערוואלטונג.

די פערוואלטונג פון דער לאדזער געזעלש. צו פלעגען קראנקע

„בקור חולים" — און — קאמיטעט „אוזדראָוויסקא"

מאַכט בעקאַנט איהרע מיטגלידער, אז די

אלגעמיינע פערזאמלונג

וועט פאָרקומען אין פעראיינס-לאָקאַל, צעגעלניאַנאַ 57, דעם 1-טען יולי 1928 צום ערשטען טערמין 11 אַ זייגער אין דערפריה. בעמערקונג: פאַלס די אַלגעמיינע פערזאַמלונג וועט נישט פאָרקומען צום ערשטען טערמין, וועט די פערזאַמלונג פאָרקומען צום צווייטען טערמין דעמזעלבען טאָג 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין זעלבען לאָקאַל און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל אַנוועזענדע מיטגלידער, לויט'ן פאַראַגראַף 29.

944

ישיבת „בית ישראל" לאדז

אשר יסד כ"ק אדמו"ר בעל תפארת שמואל זצללה"ה

על שם כ"ק אחיו אדמו"ר בעל **ישמח ישראל** זצללה"ה מאלכסנדר.

היינט, זונטאג פ' קרח ער"ח תמוז 3 אַ זייגער נ"מ קומט פאָר די

פייערליכע גרונד-שטיין לייגונג

פון אייגענעם בנין פאַר די **ישיבה בית ישראל** אויף יאַקובאַ 12

ביי דער אַנוועזענהייט פון כ"ק אדמו"ר שליט"א מאלכסנדר.

די וועלכע ווילען אַנטייל נעהמען אין דער פייערונג פון דעם הייליגען בנין ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

הועד.

„Cegielnia Bałuty"

Sp. z o. o.

לאדז, גלאוואצקי-גאַס 18, 20 און 21

(רוג בזשעזשינער 100). טראַמוואַי-צופאָהר נומער 1.

אויסאַר-בייטונג: **האַנד- און מאַשין-ציגעל**

בעמ.: דער פערקויף האט זיך שוין אנגעהויבען.

מעדכען-גימנאזיום

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס-גימנאזיעם (קאַטעגאריע A)

פון Marja Hochstein

Wólczańska 23, tel. 14-27.

די איינטריטס-עגזאַמינס

וועלען זיך אָנהייבען מיטוואָך, דעם 20 יוני.

נייע שילערינס ווערען איינגעשריבען טעגליך אין די שול-שטונדען.

אין דער פאָרבערייטונגס-קלאַס ווערען אָנגענומען קינדער פון 6–7 יאָהר אָן.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 23 יאָהר אונזער הייסגעליבטע טאָכטער און שוועסטער

נ"ע העלא גאלדמיץ

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז ווסכאָדניאַ 56, וועגען וואָס עס טיילען מיט די אין טיפען-טרויער פערבליבענע

פאַמיליע.

מיר בעטייליגען זיך אין צער פון דער פאַמיליע גאלדמיץ צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון זייער ליבער

נ. ע. העלא

כבוד איהר אנדענקען!

מאלא שווידער. אנרזשא האמערמעש.

אַ געוועלב

אָדער אַ גרעסערע בויר

דער פונקט איז גלייכגילטיג צו קויפען אָדער צו דינגען זאָפאָרט געזוכט.

צו ערפאַהרען ביי ז. רוּ-בינשטיין פאַמאַרסקאַ 10

אַ זילבערנעם זייגער

מיט אַ מאָנאָגראַם A S מיט אַ גאָלדען קייטעל האָב איך פערלוירען. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אָבצוגעבען געגען בעלוינונג ציגעל-גאַס 71, וואוינ. 29.

916

שפולערינס, פאַקערינס און קלעבערינס

ווערען געזוכט אין דער נייי-גאַרן-פאַבריק „RENOMA"

קאָנסטאַנטינער 42.

686

אַ קוואַליפיצירטער שטריקער-ארבייטער

זוכט אַ שטעל צו אַרבייטען צו ערפאַהרען בייםאַבאַל וואָלטשאַסקאַ 52, פראָנט, אין געוועלב.

951

כ'זוך אַ שותף

כ'בעזיץ אַ פראָנט-געוועלב אין בעלעבטעסטען שטאָטטייל. עס קאָן גוט זיין צו יעדע בראַנזשע. אָפערטען אונטער „M. M." אין דער אדמינ. פון דער צייטונג.

בעקאַנטמאַכונג.

עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז היינט, זונטאג דעם 17 יוני ד. י. 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטר. סוחרים און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד פיעטריקאווער 10

די דערגענצונג צו דער

אלגעמיינער פערזאמלונג

פון דער קאָאָפעראַטיוו-באַנק פיעטריקאָווער 41,

צו וועלכער אַלע מיטגלידער ווערען אויפגעפאָדערט אין זייערע אייגענע אינטערעסען פינקטליך צו ערשיינען, כדי נישט צו דערלאָזען אַ געוויסער קליינער גרופע צו פערכאַפען די אַמטען אין דער פערוואַלטונג, נאָר אייער אַקטיווע בעטייליגונג קען גאַראַנטירען דעם כאַראַקטער פון דער טעטיגקייט לטובת אייך.

מיט אַכטונג **י. גאַסטפרוינד**

פערוואַלטונגס-מיטגליד פון צענט. סוחרים און פאַבר.-פערב. פיטריק. 10.

זאַל פילהאַרמאניע נאַרוטאוויטש 20

נאָך פיל בשטרענגונגען ביי דעם קאָמיטעט פון דער „טלאָמאַצקער סינאַגאָגע" איז אונז געלונגען צו קריגען די ערלויבניש, צו אַנגאַזשירען דעם ליבלינג פון לאָדזער פובליקום (דעם בעריהמטען וואַרשעווער אָבער-קאַנטאָר פון טלאָמאַצקער סינאַגאָגע) ה'

משה קוסעוויצקי

וועלכער וועט דאַווענען שבת פ' קרח, פרייטאג צו נאַכט, דעם 22 יוני און צומאָרגענס פריה 9 אַ זייגער, דעם 23 יוני אין זאַל פיל-הארמאָניע מיט דעם אַנטייל פון דעם בעוואוסטען לאָדזער פראָפעסיאָנעלען גוט-אויסשטודירטען **כאָר**, אונטער דער לייטונג פון בעריהמטען

דיריגענט און קאָמפאָזיטאָר ה' י. רובין.

בעמערקונג: אום צו געבען די מעגליכקייט דאָס ברייטע נגינה-פובליקום צו הערען דעם תשוב'ן „קאַנטאָר קוסאָוויצקי", זענען די איינטריטס-קאַרטען ערמעסיגט פון 1.25 ביז 3 זל.

בילעטן-פערקויף אין קאַסע פון זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש 20, ביי ה' וועלמאַנאָוויטש פיעטריקאָווער 12 רוג פעלגרניאָווא, ביי ה' דיאַמענט נאָוואָמיעסקאַ 24 (וואָרשט-געשעפט).

דער קאמיטעט.

פאליסען

פון די רוסישע געזעלשאַפטען

„ראסיאַ", „פעטערבורגער", „זשיטשע" פון 1835

נעמט אָן צו רעגיסטרירען דאָס פערזיכערונגס-ביוראָ פון

מ. שיינבערג, ווסכאָדניאַ 39

טעלעפאָן 29-04.

טעגליך פון 9 פריה ביז 4 פאַרמיטאָג.

די אַלע, וואָס האָבען אָפגעגעבען דעם לעצטען כבוד מיין אונפערגעסליכען מאַן, אונזער טייערען פאָטער, ברודער, שוואָגער און אנקעל

צבי הירש בארוכין ז"ל

דריקען אויס אַ הארציגען דאַנק די טיף-טרויערנדע

פרוי, קינדער און פאַמיליע.

אונזער מיטאַרבייטער **אלי באַרוכין** דריקען מיר אויס דעם טיפסטען ביילייד צוליב'ן טויט פון זיין פאָטער

צבי הירש בארוכין

רעדאַקציע

„נייער פאלקסבלאט".

אונזער מיטגליד און סעקרעטאַר **אלי באַרוכין**

דריקען מיר אויס צום טויט פון זיין פאָטער

נ"ע צבי הירש בארוכין

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל

די פערוואַלטונג פון „הזמיר".

לאדז.
17 יוני 1928

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז.
17 יוני 1928

אויף לינקס.

נייע ווענדונג פון דער „קאלא“

אין דער יודישער קאלא פון סיים איז פלו[illegible] ענטשטאנען אנ'איבערברוך: ס'איז בעשלאסען געווארען שטימען געגען דעם ביודזשעט און גלייך נאכ'ן, טאקי אין שייכות דערמיט, איז דעפ. גרינבוים געווארען פרעזעס פון דער קאלא.

אין פלוג זעהט עס אויס, ווי א נצחון פון גרינבוים'ס פאליטיק אין סיים און, אויב מ'זאל האלטען די דערקלערונג פון מיניסטער סקלאדקאווסקי פאר א „חוק ולא יעבור“, קומט אויס, אז די רעגירונג וועט זיך איצט שטעלען אין א פיינדליכער פאזיציע לגבי גרינבוימס קאלא.

אין דער אמת'ן אבער האט דער בעשלוס פון דער קאלא לחלוטין נישט צו טון מיט דער פאליטיק פון'ם ראדיקאל גרינבוים, נאר פון'ם מעסיג בעל-הבתישען פארבשטיין, וועלכער איז אריבער אין דער אפאזיציע.

נאכמעהר, מ'קען פעסטשטעלען, אז גרינבוים'ס יודישע פאליטיק אין סיים איז בכלל נישט ראדיקאלער, ווי די פאליטיק פון אנדערע יודישע דעפוטאטען. פרינציפיעל שטעלט גרינבוים דער רעגירונג נישט קיין אנדערע פאדערונגען, ווי ד"ר רייך און זיינע חברים. ווארום אלע גייען דאך סוף כל סוף ארויס פון ציוניסטישען שטאנדפונקט. די פראגע איז בלויז וועגען דער טאקטיק, ווי אזוי צו דערשלאגען זיך צו א פאזיטיווע רעזולטאט פון די פאדערונגען.

און אט בנוגע דער פראגע פון טאקטיק האט דעפ. פארבשטיין זיך אין די לעצטע פאר וואכען א רוק געטון נעהנטער צו גרינבוימען און געשאפען איהם די מעהרהייט.

די סיבה פון'ם שנוי אין זיין שטימונג האט דעפ. פארבשטיין אליין אנגעגעבען: די שווערע שטייערלאסט. 40 פראצענט פון אלע שטייערן טראגט די יודישע שטאטישע בעפעלקערונג און די לעצטע צירקולארען פון דער רעגירונג בעווייזען אז זי טראכט נארנישט צו בייטען איהר ריכטונג. די יודען ווערען דורכדעם פויפעריזירט און קענען עס מעהר נישט איבערטראגען. אט דערפאר שטימט פארבשטיין געגען דעם ביודזשעט און דערמיט איז ענטשיידעט געווארען דער גורל פון דער קאלא.

הייסט עס, אז אויב מ'וועט צונויפמישען די איצטיגע שטעלונג פון דער קאלא לגבי דעם ביודזשעט מיט דער פראגע פון נאציאנאליטעטען-בלאק און פון גרינבוים'ס ראדיקאליזם, וועט עס זיין א פאלשע אויסטייטשונג. רעבעלירט האט גראד דער בעל-הבתישער יוד, דער יודישער סוחר, אט דער עלעמענט, וואס איז ביי די סיים-וואהלען געווען מעסיג, האט זיך נאכגעשלעפט נאכ'ן 33 און אפילו נאכ'ן איינסל; אט דער עלעמענט, וואס קלאפט שטענדיג אויף די שוועלען פון די „אויבעס“ און בעט זיך רחמים, מ'זאל איהם נישט רואינירען, מ'זאל איהם נישט לאזען אויף הפקר מיט ווייב און קינד, מ'זאל איהם נישט לאזען פלוצלינג שטיין מיט ליידיגע פאליצעס און ער פועלט אויס העכסטענס א חסר פון צולייגען אויף ראטעס, אדער אפלייגען די שרעקליכע עקזעקוציע — אט דער עלעמענט האט איצט זיין גאנצע פערביטערונג, זיין גאנצען פראטעסט אויסגעדריקט אין דער אפשטימונג.

די דאזיגע פערביטערטע אפשטימונג, ווייס ער, וועט איהם העלפען פונקט אזוי פיל, ווי די פריינטשאפטליכע אינטערווענצען. אבער ער טוט אלץ, וואס ער קען, און מעהר קען ער נישט. אזוי מיינט דער בעל-הבתישער יוד.

•

און דאס איז ווידער א טעות, א טעות, אין וועלכען ס'שטעקט די יודישע געזעלשאפט צוזאמען מיט דער קאלא.

ווארום די יודישע פראגע אין פוילען קען געלייזט ווערען — אויב זי זאל אמאל געלייזט ווערען, — נישט דורך טאקטיק, נאר דורך פאליטיק.

וואס איז די פעולה, וואס מ'שטימט געגען ביודזשעט, אויב מ'שטעלט נישט ארויס קיין עיקרדיגע פאסטולאטען פון א מיט-גייענדיגער פאליטיק? אויב מיר לאזען אן א זייט די פראבלעמען פון ברייטען פערנעם, וואס האלטען געקענט ראדיקאל ענדערען די יודישע עקאנאמישע סטרוקטור, די פראבלעמען פון פראדוקטיוויזירען יודען דורך אגראריזאציע, דורך אריינגעמען אין דער גרויס-אינדוסטריע און אין בעאמטענטום; אויב מיר דרינגען זיך נישט ארויף מיט דער מעגליכקייט פון די דאזיגע קארדינאלע רעפארמען אין יודישען לעבען, וועט דאך אונז קיין שום בעטען און קיין שום סטראשען נישט העלפען אנטקעגען דער שטייער-משא, וואס די פויערים, ארבייטער און בעאמטע ווארפען ארויף בכיוון אויף אונזער קאפ!

דער פערשטייט עס נישט, אז אפשאפען דעם קלאסען-קאמף אין א דעמאקראטישער רעפובליק איז אוממעגליך, „אקעגען זשע ביי א פראגע פון אר־בערעכטיגונג פון יושר'דיגער צולאזונג צו פערשידענע ארבייטס-צווייגען קען מען כאטש רעכענען אויף דער פרינציפיעלער, פראגראמאטישער סימפאטיע פון די ליבעראלע און ראדיקאלע עלעמענטען אין לאנד!

צום בעדויערען אבער איז אונזער געזעלשאפט אזוי פערזונקען אין די עקאנאמישע טאג-טעגליכע צרות, אז זי האט נישט קיין קאפ פאר ווייט-גייענדיגע פראבלעמען. זי האט אויך איהרע דעפוטאטען אזוינע דירעקטיוון נישט געגעבען. דעריבער טאפּשעט זיך איצט די קאלא ארום דעם פאליאטיוו פון פארלאמענטארישער טאקטיק. מ'שפילט זיך אין פסיכא-ראדיקאליזם, ווי א קינד מיט גלעזערנע דימענטלעך.

און די, וואס דארפען, וועלען דעם דאזיגען ראדיקאליזם נאך פלומערשט אננעמען ערנסט און וועלען נאך דערפאר פער'ברוגז'ט ווערען...

פ. ק.

אינטערפעלאציע אין ענגלישען פארלאמענט

וועגן שמייסען פאליטישע ארעסטירטע אין ארץ-ישראל.

לאנדאן. (יט"א). אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דעפ. קענווארטי אינטערפעלירט דעם קאלאניאל-מיניסטער, צי איז איהם בעקאנט, אז לעצטענס זענען פיל פערזאן אין ארץ-ישראל פער'משפט געווארען אויף תפיסה-שטראף און דעפארטאציע פאר געהערען צו אן'אונלעגאלער ארגאניזאציע; צי זענען די ארעסטירטע בעהאנדעלט געווארען אלס פאליטישע ארעסטירטע, צי איז בעקאנט דעם מיניסטער, אז ארעסטירטע האבען אנגעהויבען א הונגער-שטרייק און 3 פון זיי האבען בעקומען שמיץ; צו זענען דעפארטאציע און שמיץ בכלל שטראף פארמען, וואס קענען אנגעווענדעט ווערען דורך די געריכטען אין ארץ-ישראל.

מיניסטער עמערי האט געענטפערט, אז ער האט ביז-איצט נישט בעקומען קיין שום גענויע אינפארמאציעס וועגען דעם ענין. וואס איז שייך שמיץ-שטראף, ווייס ער נישט, צי דאס ווערט אנגעווענדעט לגבי פאליטישע ארעסטירטע און צי שמיץ-שטראף איז בכלל פאראויסגעזעהען דורכ'ן קרימינעלען קאדעקס, וואס פערפליכטעט אין ארץ-ישראל, מיניסטער עמערי האט ערקלערט, אז וועגען די אלע פראגען וועט ער דורכפיהרען אנ'אויספארשונג.

ארויסגעטריבען א דיבוק

פון א יודישער פרוי אין ירושלים.

ירושלים. (י.ט.א.) אין דער תימנישער שוהל איז דא פארגעקומען א צערעמאניע פון „ארויסטרייבען“ א דבוק פון א יודישער פרוי. די אומגליקליכע פרוי, וואס שטאמט פון באגדאד און הייסט מזלי איז אריינגעפאלען אין א משוגעת און האט אונאויפהערליך געשריען, אז אין איהר איז אריין דער גייסט פון יחזקאל, וועלכער האט געוואוינט נישט ווייט פון איהר. דער גייסט פון פערשטארבענעם האט בעהערשט איהר קערפער און פייניגט איהר. 10 תימנישע רבנים האבען דורכגעפיהרט די צערעמאניע פון „ארויסטרייבען“ דעם דבוק דורך פאסטען קללות און חרמות, שופר-בלאזען א. ז. וו. די צערעמאניע האט געדויערט עטליכע שעה. [illegible], אז די פרוי פיהלט זיך איצט געזונד.

נייע 12 טויזענד דעסיאטין ערד פאר יודען אין קרים.

מאסקווע, (י.ט.) אויף דער זיצונג פון אלרוסלענדישען „ווציק“ דעם 11. יוני, בעת'ן בעטראכטען די פראגע וועגען פערברייטערען די יודישע ערד-קאלאניזאציע, איז בעשלאסען געווארען איבערצוגעבען אין רשות פון „קאמערד“ נייע 12 טויזענד דעסיאטין ערד אין קרים פאר יודישע קאלאניזאציע-צוועקען.

נאך דער שיסעריי אין ירושלים

דער יוד חפץ ארעסטירט.

ירושלים. (יט"א). אין צוזאמענהאנג מיט דער שיסעריי אויף די ירושלים'ער גאסען, בעת וועלכער עס איז דער'הרגעט געווארען דער יונגער אראבער אלי מחמד אבדולאה, איז ארעסטירט געווארען דער יוד פנחס חפץ. מען ערווארט, אז עס וועלען פארקומען ווייטערע ארעסטען. וועגען דעם גאנצען ענין געהען ארום פערשידענע אפטמאל ווידערשפרעכענדע ווערסיעס.

דער נייער דירעקטאר פון יט"א-ביורא אין פאריז.

פאריז, (יט"א) אלס דירעקטאר פון ביורא פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור אין פאריז, אויפ'ן ארט פון טראגיש-אומגעקומענעם יעקב גאלדבערג איז בעשטימט געווארען ה' אברהם הערענראט.

ה' הערענראט פערנעהמט זיך שוין פיל יאהרען מיט זשורנאליסטיק און האט מיטגעארבייט אין פיל יודישע און נישט-יודישע צייטונגען און צייטשריפטען.

דער ראמאן פון צאר ניקאלאי

מיט דער פוילישער טענצערין.

דאס האט פאסירט מיט א סך יאהרען צוריק. א טאטע איז צוגעקומען צו זיין זוהן און איהם געזאגט אנ'ערך די דאזיגע ווערטער:

— איך האב אויסגעקליבען פאר דיר א כלה און איך וויל, אז דו זאלסט זיך גרייטען מיט איהר חתונה צו האבען וואס שנעלער.

— ניין, איך וועל נישט חתונה האבען מיט דער, וועלכע דו האסט אויסגעקליבען פאר מיר, ווייל איך האב זיך אליין אויסגעקליבען א כלה, איך האב זי ליב און נאר מיט איהר וועל איך חתונה האבען, — האט דער זוהן געענטפערט.

— ווי וואגסטו צו רעדען אזוי צו מיר! איך זאג דיר, אז דו וועסט חתונה האבען מיט דער וועלכע איך האב בעשטימט! — האט דער פאטער אויסגעשריען.

— איך וועל עס נישט טון, ווייל איך האב ליב מיין כלה און איך וועל איהר נישט אויפגעבען, — האט דער זוהן געענטפערט טראציג.

דאן האט א הילך געטון א פאטש. א טיר האט זיך געעפענט. עס האט זיך בעוויזען א וואונדערשעהנע מיטעל יעהריגע פרוי — די צארינא מאריא פיאדאראוונא. עס האט גענומען א סוף צו דער פיינליכער סצענע.

דאס וואס איז דא דערצעהלט געווארען איז נישט קיין פאנטאזיע. דאס איז אנ'אמת, פאסירט האט די דאזיגע סצענע צווישען דעם אלטען רוסישען צאר אלעקסאנדער דעם דריטען און זיין יונגען זוהן ניקאלאי, וועלכער איז נאכדעם געווארען דער צאר פון גאנץ רוסלאנד און וועלכער איז געווען דער לעצטער צאר, וואס רוסלאנד האט געהאט.

און עס איז געווען אנ'אורזאך, וואס האט געמאכט דעם שוואכען ניקאלאי אזוי שטארק אין יענע מאמענטען. דאס איז געווען די וואונדערשעהנע באלעט-טענצערין מאטילדא קשעשינסקאיא, איינע פון די שעהנסטע און טאלאנטפולסטע פרויען.

בעגעגענט האבען זיך די צוויי, דער רוסישער יורש און די טענצערין, אין ווארשא, וואו עס איז געגעבען געווארען א גראנדיעזע פארשטעלונג צוליב עפעס א געשעהעניש. אין א לאזשע איז געזעסען דער צוקונפטיגער רוסישער צאר, ארומגערינגעלט פון זיינע פריינד. זיי האבען געקוקט אויף דער ביהנע, וואו עס האט געטאנצט א יונגע, שעהנע מיידעל. זי איז געווען וואונדערליך בעגאבט. דער יונגערמאן איז פערכישופט געווארען פון איהר.

ווען דער ערשטער אקט איז געווען אריבער, האט דער צארעוויטש זיך אויפגעהויבען און איז אוועק הינטער די קוליסען. ער האט זיך פערנייגט פאר מאטילדא'ן און איהר געמאכט א סך קאמפלימענטען. זי איז געווען איבערגליקליך, און זיי האבען ביידע פערגעסען, אז מען ווארט, אז דער צווייטער אקט זאל זיך אנהויבען. זיי האבען גערעדט און גערעדט ביז עס איז פערלאפען א האלבע שטונדע. דאן איז דער פרינץ צוריק אריין אין דער לאזשע צו זיינע פריינד און דער פארהאנג האט זיך אויפגעהויבען.

פון דאן אן האט ניקאלאי נישט פערלאזט די יונגע פרוי. וואו זי איז געווען, איז ער אויך געקומען. ער האט אנגעפאנגען זי נעמען אויף בעלער. ער האט זיך מיט איהר בעוויזען אומעטום. אבער דאך האבען זיי גאנץ אינטים נישט געקאנט ווערען, ווייל דער פרינץ איז געווען ארומגערינגעלט מיט בעקאנטע מיט הויף-לייט און ער האט זיך נישט געקענט אפרייסען פון זיי אויף איין מינוט.

עס איז אבער געווען איינער, וואס האט איהם ארויסגעהאלפען. דאס איז געווען גרויספירשט קאנסטאנטין, א פריינטזאמער מענש. צו איהם האט זיך ניקאלאי געווענדעט נאך הילף. ער האט איהם אנגעטרויט, אז ער האט ליב קשעשינסקאיא און אז ער וואלט וועלען מיט איהר צוזאמענקומען, אבער ער האט נישט וואו. דאן האט איהם דער קוזין אנגעבאטען זיין פאלאץ וואס געפינט זיך אין פעטערהאף, נעבען פעטראגראד. ער האט אפגעגעבען דער טענצערין דאס גאנצע הויז און אליין האט ער זיך אריבערגעצויגען אין א מאיאנטעק, וואס געפינט זיך נישט ווייט פון פעטערהאף, און דארט האט זיך ניקאלאי געטראפען מיט זיין געליבטער.

און אט רופט אמאל אריין דער טאטע דעם זוהן און זאגט איהם, אז ער זאל זיך קלויבען חתונה האבען מיט עפעס א רייטשקע, און דער זוהן האט זיך אנטגעגענשטעלט, פארוואס ער האט געכאפט א פאטש.

עס איז אוועק א שטיקעל צייט און דער פאטער האט ווידער אנגעפאנגען רעדען מיט'ן זוהן וועגען א שידוך. און ווידער האט דער זוהן זיך ענטזאגט צו הערען אפילו וועגען דעם. דאן איז איינגעפאלען אלעקסאנדער'ן, אז דא מוז זיין די אורזאך א פרוי. ער האט געשיקט זיינע בעסערע שפיאנען אויסצוגעפינען, און זיי האבען איהם געבראכט די נייעס, אז זיין זוהן וואוינט מיט דער טענצערין אין פעטערהאף און אז דאס איז די אורזאך פארוואס ער ענטזאגט זיך חתונה צו האבען.

ביים געשפרעך וואס איז פארגעקומען צווישען פאטער און זוהן, האט דער טאטע א זאג געטון:

— איך ווייס, אז דו האסט ליב די טענצערין, אבער איך ווארען דיך, אז עס וועט פון דעם קיין גוטס נישט ארויסקומען, נישט פאר דיר און נישט פאר איהר, ווייל איך וועל זי פערשיקען אין סיביר.

ניקאלאי איז א פערציטערטער געווארען. ער איז ארויס פון זאל און האט זיך באלד אריבערגעכאפט צו זיין געליבטער. ער האט איהר דערצעהלט וועגען דער געפאהר און איהר פארגעשלאגען, אז זיי זאלען באלד חתונה האבען. זיי האבען אבער געוואוסט, אז קיין גלח וועט נישט וואגען דאס צו טון, זענען זיי אוועק אין קאליש. נעבען דער דייטשער גרענעץ. דארט האט ניקאלאי געקריגען א פאפ און ביי יענעם פאפ אויסגעפיהרט, אז ער זאל איהם חתונה מאכען פאר זיין געליבטער.

ניקאלאי האט זיך צוריקגעקעהרט קיין פעטראגראד. איצט איז ער געווען זיכער, אז מען וועט איהם קיין זאך נישט קענען טון, אז ער וועט נישט חתונה האבען פאר קיין צווייטער — אין דאך זיכער, ווייל קיין צווייטע מאל קאן מען דאך נישט חתונה האבען. דער פאטער האט מיט איהם ווידער פערפיהרט א געשפרעך. ניקאלאי האט איהם אויסגעזאגט דעם סוד און דערביי האט ער נאך צוגעגעבען, אז נישט נאר איז מאטילדא זיין געזעצליכע פרוי, נאר אז ער האט מיט איהר צוויי שעהנע קינדערליך, וועלכע ער האט זעהר ליב.

— אויב דו וועסט זי פערשיקען אין סיביר, וועל איך זיך אפזאגען פון טראן און וועל ארויספאהרען מיט איהר אין אויסלאנד, — האט דער זוהן געענטפערט דעם פאטער.

צו יענער צייט האט שוין אלעקסאנדער דער דריטער געוואוסט, אז זיינע טעג זענען געצעהלטע, און ער האט געהאט בעשלאסען, אז עס איז שוין צייט, אז זיין זוהן זאל חתונה האבען מיט דער, וועמען ער, דער צאר, האט אויסגעקליבען.

איין מאל האט אלעקסאנדער גערופען זיין זוהן און איהם ווידער געפרעגט, צי ער רעכנט נישט, אז עס איז צייט חתונה צו האבען מיט דער פרינצעסין פון העסין, דייטשלאנד.

דאס איז פארגעקומען אין דער אנוועזענהייט פון די וויכטיגסט מלוכה-מענשען, און עס איז זיי אויסגעקומען צו הערען ניקאלאי'ען פאלגענדעס:

— איך קאן מיט דער פרינצעסין נישט חתונה האבען, ווייל איך האב שוין לאנג חתונה געהאט מיט א פרוי, וועלכע איך ליב און מיט וועלכער איך האב קינדער.

פון א ווינקעל איז ארויסגעקומען פאבעדאנאסצעוו, דער אבער-פראקוראר פון היילינגען סינאד, ער האט זיך פערנייגט פאר'ן צארעוויטש און געזאגט מיט א שמייכעל:

— אייער האהייט, איהר האט נישט חתונה געהאט, דאס איז געווען א שפילכעל, דאס איז נישט געווען קיין געזעצליכע הייראט און איהר זענט פריי צו הייראטען מיט וועמען איהר ווילט נאר אליין.

עס האבען זיך גענומען צום צארעוויטש נאך אנדערע פון די אנוועזענדע. זיי האבען איהם ערקלערט, אז די דינאסטיע איז אין געפאהר, אז דער פאטער איז קראנק, מען ווייסט נישט וואס עס קען פאסירען, און אז ער מוז הייראטען מיט דער, וואס איז פאר איהם אויסגעקליבען געווארען.

און עס קאן זיין, אז ער וואלט אויסגעפיהרט און נישט חתונה געהאט מיט דער, וואס איז שפעטער געווארען די געזעצליכע צאריצע, נאר דאס איז געווען די טענצערין אליין, וואס האט איהם איבערגערעדט. ווען ער איז געקומען צו איהר און דערצעהלט וואס עס האט פאסירט צווישען איהם און זיין פאטער, האט קשעשינסקאיא איהם גענומען איינרעדען:

— פאלג זיי, עס איז נישט די פראגע וועגען דיר און מיר. עס איז די מלוכה. עס איז די דינאסטיע וואס שטעהט אין קאן. האב חתונה און מיר וועלען סיי ווי קענען לעבען ווי פריהער.

ער איז אוועק פון דער געליבטער זיינער א געטרייסטער און אין קורצען איז פארגעקומען די פערלאבונג פון צארעוויטש מיט דער פרינצעסין אליס, די צוקונפטיגע אלעקסאנדריא. ער האט מיט איהר געהייראט און געהאט קינדער. אבער עס איז געווען א גוט בעוואוסטער פאקט, אז אין פעטערהאף אין א פאלאץ וואוינט די אמת'ע פרוי פון דעם רוסישען צאר און אז ער האט יענע אמת ליב, אז ער איז איהר איבערגעגעבען מיט לייב און לעבען, און די דאזיגע געליבטע האט אויסגעאיבט איהר איינפלוס אויף רוסלאנד נישט ווייניגער ווי די אפיציעלע צאריצע.

ל. ש.

ג׳ייער פאַלקסבלאַט

דאס לאָדזער לעבען

נייער פאַלקסבלאַט

17 זונטאג יוני — כט סיון תרפ״ח

זון-אויפגאַנג 3.18 זון-אונטערגאַנג 7.58

די כעמישע פּראָדוקציע אין זגערזש.

צום בעזוך פון מלוכה־פּרעזידענט.

וועגן וויזיט פון דעם מלוכה־פּרעזידענט אין זגיערזש גיט מען איבער פאָלגענדע פּרטים:

דער מלוכה־פּרעזידענט אַלס אויסגעצייכנטער כעמיקער אינטערעסירט זיך שטאַרק מיט דער כעמישער אינדוסטריע אין לאַנד. שוין אַלס פּראָפ. פון אוניווערזיטעט אין פריבורג (אין דער שווייץ) האָט דער מלוכה־פּרעזידענט אונטערנומען אַ ברייטע אַרבייט וועגן פערשידענע כעמישע פאָרשונגען.

נאָך דער מלחמה, ווען כאָזשוּאוו איז איבערגעגאַנגען צו פּוילען און די דאָרטיגע כעמישע אַנשטאַלטען זענען געבליבען אָהן פיהרער, ווייל די דירעקטאָרען ־ דייטשען האָבען פערלאָזט זייערע ערטער, האָט מען געמיינט, אַז פּוילען וועט זיך קיין עצה נישט געבען מיט׳ן לאָזען אין גאַנג די כעמישע אַנשטאַלטען, דאַמאָלס איז געקומען דער מלוכה־פּרעזידענט אָרגאַניזירט געניטע כעמיקער און געלאָזט אין גאַנג די אַנשטאַלטען אין כאָזשוּאוו.

לויט דער איניציאַטיוו פון׳ם מלוכה־פּרעזידענט איז ענטשטאַנען אויך די גרויסע פאַבריק פון די אַזאָט־פעראייניגונגען אין טאַרנאָוו.

בעת זיין געגענוואַרט אין לעמבערגער פּאָליטעכניקום, האָט דער פּרעזידענט זיך פעראינטערעסירט מיט דער נאַפט־אינדוסטריע און האָט אין דעם צווייג אויך גרויסע פערדינסטען. לויט דער איניציאַטיוו פון׳ם מלוכה־פּרעזידענט איז אין וואַרשע ענטשטאַנען דער אינסטיטוט פאַר כעמישער פאָרשונג.

אין פּוילען האָבען פאַר דער מלחמה געאַרבייט אַ גאַנץ בעדייטענדע צאָהל כעמיש־פאַבריקען צווישען זיי האָבען אַ בעדייטענד אָרט פערנומען די פאַבריקען אין זגיערזש.

בעת דער מלחמה האָבען די זגיערזשער פאַבריקען, צוליב די מלחמה־אָפּעראַציעס אונטער לאָדז, שטאַרק געליטען, נאָכדעם האָבען די אָקופּאַנטען אַרויסגעפיהרט פון די פאַבריקען, וואָס עס האָט זיך געלאָזט, אַזוי אַז מען האָט געדאַרפט גרויסע אַנשטרענגונגען כדי די פאַבריקען פון דער כעמישער אויסאַרבייטונג צוריקצושטעלען אויף אַ וועג. אין דער שווערער אַרבייט האָט מיט ראָט און טאַט אונטערגעהאָלפען דער מלוכה־פּרעזידענט; ער האָט צוגעגעבען מוט און ספּעציעל זיך אינטערעסירט מיט די פאַרבען און כעמישע אויסאַרבייטונגען פון די זגיערזשער אַנשטאַלטען, וועלכע האָבען זיך בעמיהט צו זייערע אַרבייטען נישט צו בענוצען קיין אויסלענדישע רוה־שטאָפען, נאָר פּראָדוצירען איינענע.

ווען דער פּרזב האָט זיך איינגעגעבען האָט די פערוואַלטונג פון די אַנשטאַלטען איינגעלאַדען דעם הויכען גאַסט, ער זאָל נאָכזעהן די פאָלגען פון דער אַרבייט.

נאָך דעם פייערליכען קבלת־פּנים מצד דער פערוואַלטונג פון די אַנשטאַלטען און די אַרבייטער האָט דער מלוכה־פּרעזידענט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ, בעזוכט, מיט אַ דעלעגאַציע פון די עלטסטע אַרבייטער, אַלע אָפּטיילונגען, בעקענט זיך מיט דער פּראָדוקציע. אינטערעסירט מיט אַלע קליינינקייטען; ערקלערונגען האָבען ערטיילט דירעקטאָר שוינערט און ד״ר קרוליקאָווסקי.

דער וויזיט אין פאַבריק האָט געדויערט 3 שעה, נאָכדעם האָט דער מלוכה־פּרעזידענט בעזוכט דאָס צענטראַלע לאַבאָראַטאָריום וואו ער האָט אָפּגעהאַלטען אַ פאַך־קאָנפערענץ. די דירעקציע פון דער אונטערנעהמונג האָט רעפערירט וועגן די פּראָיעקטען פון דער ווייטערדיגער אַרבייט, וועגן פערברייטערען די אַנשטאַלטען און בעפרייען די כעמישע אויסאַרבייטונגען פון דער אויסלענדישער אינדוסטריע און השפּעה.

נאָכ׳ן וויזיט און פייערליכען מיטאָג האָט דער פּרעזידענט מאָשטשיצקי פערלאָזט זגיערזש אַרום 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג און אַוועקגעפאָהרען גלייך קיין ספּאַלא.

די אַנשטאַלטען פון פּוילישער כעמישער אינדוסטריע אין זגיערזש זענען געגרינדעט געוואָרען אין יאָהר 1892, דורך דעם שוין איצט פערשטאָרבענעם געניטען כעמיקער יאַן שעניעכאַצקי. נאָך דער מלחמה — האָבען זיך אין יאָהר 1920 אַ גרופּע כעמיקער מיט׳ן ה׳ דירעקטאָר האַרדליטשקא אַ געוועזענער מיטאַרבייטער פון דעם פערשטאָרבענעם שעניעכאַצקי, אונטערגענומען לאָזען די פאַבריק אין גאַנג. מען האָט געשאַפען אַן׳ענטשפּרעכענדען אַקציאָנס־קאַפּיטאַל און אונטערגענומען פּראָדוצירען כעמיקאַלען און פאַרבען־פּראָדוקטען, וועלכע מען האָט פאַר דער מלחמה אין זגיערזש נישט פּראָדוצירט.

די גריפּע־עפּידעמיע.

סימנים פון דער קראַנקהייט און די נויטיגע הייל־און פאָרזיכטס־מיטלען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער עפּידעמיע פון גריפּע, וועלכע האָט זיך אַזוי שטאַרק פערשפּרייט ביי אונז אין שטאָט, האָבען מיר זיך געווענדעט צו אונזער מיטאַרבייטער ד״ר לעאָן פּוקס, וועלכער אַרבייט ביים בעקעמפען די עפּידעמיע, וועגען אינפאָרמאַציעס, ד״ר פּוקס האָט אונז געגעבען פאָלגענדע ערקלערונגען:

די עפּידעמיע איז איצט זעהר אַ שטאַרקע, איבריגענס איז עס נישט בלויז הייַנטיגעס מאָל, נאָר שטענדיג, ווען די עפּידעמיע הויבט זיך אָן פערשפּרייט זי זיך זעהר שטאַרק און געהט אַרורך איבער גאַנץ איוראָפּאַ אין פערלויף פון 2 ביז 3 חדשים.

די עפּידעמיע אין אַ געוויסען אָרט האַלט געוועהנליך 5 ביז 6 וואָכען, דערביי איז אינטערעסאַנט אַז דער קלימאַט פון לאַנד שפּילט דאָ נישט קיין ראָל, די גריפּע קומט אין די קאַלטע און אין וואַרימע לענדער, ווען ביי אונז וועט ווערען אמת׳ער זומער און די וועטערען וועלען סטאַביליזירט ווערען, וועט די גריפּע עפּידעמיע זיכער אויפהערען.

וואָס שייך ביי אונז אין לאָדז איז איצט דער קולמינאַציאָנס־פּונקט פון דער עפּידעמיע און זי וועט אָנהויבען שוואַכער צו ווערען, די עפּידעמיע מיירט קיינעם נישט! אָרים און רייך, ס׳איז אָבער פערשטענדליך, אַז אין פאַרשטעט, וואו די בעפעלקערונג געדיכט ווי למשל: באַלוט, כאָיני א. א. וו. איז די קראַנקהייט מעהר פערשפּרייט.

די גריפּע איז אַנשטעקענד, אָבער אַמייסטען דאָרט, וואו זי טרעפט אָן אויף אַ גינסטיגען באָדען: ביי אָפּגעשוואַכטע מענשען.

די גריפּע הויבט זיך אָן מיט פּלוצלונגע היץ, וועלכע דערגרייכט אפילו ביז 41 גראַד, ס׳קען אָבער זיין גאַנץ קליינע היץ אויך, ס׳הויבט זיך אויך אָן מיט אַ קאַטאַר, הוסטען, בלוט־אויסגוסען פון נאָז, אַלגעמיינע אָפּשוואַכונג, ברעכונג אין די ביינער און פיס, ברעכען און מאָגען־פערדאַרבונג, די קראַנקהייט טאָר נישט גרינגגעשעצט ווערען ווייל, הגם די איצטיגע עפּידעמיע איז נישט קיין געפעהרליכע, די שטערבליכקייט איז זעהר אַ מינימאַלע, זענען אָבער קאָמפּליקאַציעס אָפּטמאָל גאַנץ שווערע, עס טרעפען לונגען־ענטצינדונגען, אויערען און האַלז־ענטצינדונגען און נאָך אַנדערע ווען מען ווערט קראַנק, מוז מען גלייך זיך לעגען אין בעט אַריין און ווענדען זיך נאָך מעדיצינישער הילף.

די עפּידעמיע מאַכט אויך נישט קיין אונטערשיד אין דעם עלטער און איז נישט אָפּהענגיג פון שטאָט אָדער דאָרף, פון דער קראַנקהייט קען מען זיך, כמעט נישט פערהיטען, אָבער מ׳מוז זיך שטאַרק היטען פון אַ פערקיהלונג, מ׳דאַרף געהען אָנגעטאָן נישט צו וואַרים און נישט צו לייכט, יעדענפאַלס ענטשפּרעכענד צום וועטער, דאָס שנעלע רופע: אַ דאָקטאָר ביי ערקראַנקונגען קען אָפּהיטען פון די קאָמפּליקאַציעס, וועלכע מיר האָבען פריהער אָנגעוויזען, די קראַנקהייט דויערט ביי אַ גינסטיגען פאַל פון 3 ביז 7 טעג, אַ חוץ ביי קאָמפּליקאַציעס, אָבער דעם גרעסטען אַכטאַרף מען לעגען אויף די, וואָס האַלטען ביים געזונד ווערען, אַלע קראַנקע דאַרפען ליגען אין בעט נישט נאָר אַזוי לאַנג, ווי זיי האָבען היץ, נאָר ביז דער הוסטען געהט נישט אינגאַנצען אַדורך און ביז די אָפּשוואַכונג געהט אינגאַנצען אַוועק. מ׳מוז אָפּהיטען די פאָרגעשריבענע דיעטע און וואָס מעהר טרינקען (נאַטירליך נישט קיין אַלקאָהאָל), זיך נישט דענערווירען, נישט אָנוואַרפען קיין פּאַניק, זאָרגען וועגען היגענישע בעדינגונגען, היטען זיך פאַר פערקיהלונג, קודם כל — נישט גרינגשעצען די קראַנקהייט.

אַ בלוטיגער אָנפאַל פון כוליגאַנעס אויף יודען, וועלכע זענען געגאַנגען אויף אַ „שלום זכר״.

געשלאָגען מכות רצח, בעוואָרפען מיט שטיינער א יודישע שטוב, שטערבליך פערוואונדעט א יוד

(ז) ה׳ יעקב גאָלדשמידט, אַהוויזיער אין פּויזנער געגענד פון פראַנציסקאַנער 55 האָט פרייטאָג צו נאַכטס געמאַכט אַ שלום־זכר, ארום צעהן אַ זייגער, ווען דער פערבעטענער עולם האָט זיך אָנגעהויבען צונויפצוקומען זענען זיי אויפ׳ן הויף בעפאַלען געוואָרען פון די קריסטליכע שכנים מיט קלעפּ און מיט זידלערייען אַזוי, אַז קוים וואָס זיי האָבען זיך געקענט אַריינרייסען אין שטוב אַריין.

די אָנפאַלען אויף די אָנקומענדע האָט אָבער פון מינוט צו מינוט אָנגענומען ערנסטע פאָרמען, אַזוי, אַז די אָנפאַלער האָבען זיך שוין נישט מעהר בעגנוגענט מיט אַ שטויס, אַ קלאַפּ און ד. גל. — זיי האָבען פּראָסט־פּשוט גענומען יעדען אָנקומענדען יודען שלאָגען מכות־רצח, אויסרייסען בערד און אַראָפּרייסען די בגדים, איינינע געסט האָבען זיך מיט מסירת נפש אַרורכבעקומען דורך די שלעגער און געלאָפען רופען פּאָליציי, ס׳האָט אָבער געדויערט אַ לאַנגע צייט און פּאָליציי איז נישט געקומען ערשט צום סוף, ווען די כוליגאַנעס האָבען זיך שוין געהאַט בערוהיגט און צולאָפען איז צוזאַמען מיט דער פּאַנאַטאָוויע געקומען אויך פּאָליציי, וועלכע האָט אָבער שוין נישט בעוויזען צו אַרעסטירען קיינעם פון די כוליגאַנעס.

אין משך פון דער צייט וואָס מ׳איז געלאָפען זוכען פּאָליציי זענען אויפ׳ן „זכר״ דערווייל אָנגעקומען אַלין מעהר צעניזוק׳טע געסט; איינעם האָט געפעהלט אַ פּאָלע, איינעם האָט געפעהלט אַ האַלבע באָרד א. א. וו. ביז די ה״ה זילבערינג און מלעטשניק, וועלכע האָבען זיך אויך געפינען צווישען די פערבעטענע געסט זענען אומגערולדיג געוואָרען און אַרויסגעגאַנגען אונטערהאַנדלען מיט די שלעגער; וויפיל זיי ווילען, אַז זיי זאָלען אויפהערען שלאָגען?...

אין רעזולטאַט פון דער אונטערהאַנדלונג, האָבען זיך געהערט נאָך גרעסערע געוואַלדען פון הויף, פון די צעשלאָגענע געסט.

און אַז עס איז געוואָרען וואָסאַמאָל שפּעטער און די געסט האָבען שוין אויפגעהערט קומען און עס האָט די שלעגערס געדראָהט צו בלייבען אָהן אַ שטאָך אַרבייט, האָבען זיי זיך מישב געווען און אָנגעהויבען באָמבאַרדירען גאָלדשמיד׳ס שטוב מיט שטיינער. אין אָנהויב זענען געפלויגען קלענערע שטיינדלעך און נישט אַזוי אָפט און אַז זיי האָבען געזעהן, אַז קיינער שטערט זיי נישט אין דער אַרבייט האָבען זיי אָנגעהויבען צו באָמבאַרדירען מיט גרעסערע און גאַנץ גרויסע שטיינער מיט אַ שנעלערען טעמפּא, אויסהאַקענדיג דערביי איינינע שויבען.

איינער אַזאַ שטיין האָט געטראָפען דעם קרוב פון ה׳ גאָלדשמידט, דעם 31־יעהריגען שמחה קאָשיכאָוויטש, וועלכער איז ספּעציעל געקומען צו פאָהרען פון פּאַבאַניצע אויפ׳ן זכר און ברית, דער שטיין האָט קאָשיכאָוויטש׳ן צושמעטערט דעם שאַרבען.

אין שטוב איז אויסגעבראָכען אַ שרעקליכער פּאַניק, די יולדת האָט גע׳חלש׳ט, אַזוי, אַז מ׳האָט איהר קוים געקענט אָפּמונטערען, די איבעריגע ווייבער, וועלכע האָבען זיך געפונען אין שטוב האָבען ספּאַזמירט און צו דעם שווער־פערוואונדעטען קאָשיכאָוויטש האָט מען געראַפט אַרויסרופען פאַר גאָטאָוויע און עס איז געווען אַ סכנה אַרויסצוגיין.

די כוליגאַנעס אָבער, האָבען זיך נאָך דעם שטיקעל אַרבייט אַביסעל בערוהיגט און זענען זיך צולאָפען.

קאָשיכאָוויטש איז אָפּגעפיהרט געוואָרען דורך פּאָגאָטאָוויע אין אוניטאַס, וואו מ׳האָט איהם מאָמענטאַל געמאַכט אַ׳אָפּעראַציע, זיין צושטאַנד איז אַ האָפנונגסלאָזער. די יולדת קען זיך נישט בערוהיגען און זי האָט כסדר היץ.

די הלואה פאַר לאָדז.

(ס) היינט זענען אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאָ פּרעזידענט ושעמיענצקי, וויצע־פּרעזידענט וויעלינסקי און אַדוו. שטרוימייער, כדי צו ערלעדיגען די לעצטע פאָרמאַליטעטען ביים בעקומען פאַר לאָדז די הלואה פון דער „באַנק גאָספּאָד. קראַיאָוועגאָ״.

די וואַהלען צו דער האַנדעל־אינדוסטריע־קאַמער.

(ס) ווי מיר דערוויסען זיך דאַרפען אויפ׳ן 2 יולי פאָראָרדענט ווערען די וואַהלען אין דער האַנדעלס־און אינדוסטריע־קאַמער אין לאָדז.

צוליב דעם, וואָס לויט׳ן געזעץ מוזען די וואַהלען פאָרקומען אין משך פון 2 חדשים נאָך זייער פּראָקלאַמירען וועלען די וואַהלען אין לאָדז פאָרקומען דעם 2 סעפּטעמבער.

היינט דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר.

אין זאַל פון שטאָדט־ראַט הויבט זיך היינט פאַרמיטאָג אָן דער לאַנד־צוזאַמענפאָהר פון דאָקטוירים. אויף דער טאָג־אָרדנונג שטעהען אַ רייהע וויכטיגע פראַגען, וואָס האָבען אַ שייכות צום געזונדהייטס־וועזען און סאָציאַלער היגיענע. עס וועלען געהאַלטען ווערען רעפעראַטען איבער מעדיצינישע־סאָציאַלע פראַגען דורך אָנגעזעהענע פאָרשטעהער פון דער מעדיצינישער וועלט.

לוקסוס־שטייער ווערט פערקלענערט,

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם נייעם סטאַטוס וועגען לוקסוס־שטייער פון אינערן־מיניסטעריום, טרעט דער מאַגיסטראַט צו צו קאָנטראָלירען און אויפסנייַ אויסצורעכענען דעם לוקסוס־שטייער, ענטשפּרעכענד צו דעם נייעם סטאַטוט.

ביז יעצט האָט יעדער איינער וואָס האָט פערנומען אַ וואוינונג מיט איין צימער מעהר, וויפיל עס זענען געווען מענשען אין יענער וואוינונג, האָט געמוזט צאָהלען לוקסוס־שטייער אין דער הויך פון 3,200 פּראָצענט פון דעם אלגעמיינעם לאָקאַל־שטייער, לויט דעם נייעם סטאַטוט פון אינערן־מיניסטעריום, קען אַזאַ שטייער נישט איבערטרעטען דאָס דירה־געלד און אויף דעם סמך, וועט דער לוקסוס־שטייער פון וואוינונגען מוזען בעדייטענד פערקלענערט ווערען.

אַלערליי אויפברויזונגען פון פערדייאונג, מאגען־זויערקייטען, געניגטקייט צו גאַל־שטיינער, רייין פון דער בלינדער קישקע א.ז.וו.

פערלייכטערט און היילט דאָס אלקאָלישע וואַסער, וואָס ס׳בעקומט זיך ארויס דורכ׳ן די צגלאָזענע טאַבלעטען, אָדער נאָר נאַטירליך צו נאַטוראַל־וואַסער

TABLETKI VICHY MAGISTRA KLAWE

די אונפערגלייכליכע בעת אַ רייזע, רעסטאָראַן־עסען, אַלקאָהאָל־געטראַנקען א. ז. וו.

צו בעקומען אין יעדער אפּטייק און דראָגעריע.

Dr. EBIN

AKUSZER-GINEKOLOG

Powrócił

„MORANT“

דאָס איינציגע און ראַדיקאַלסטע מיטעל צו פערניכטען אַלע מין ווערים איז דער „MORANT“ פּראָשעק

צו בעקומען אין אַפּטייקען, אַפּטעקערסקע־מאַגאַזינען

פּערפומען, פּודערן, קעלנישע און בלומען־וואַסערן, אַלע אַרט קאָסמעטיק

אינ- און אויסלענדישע קויפט זיך אַמביליגסטען אין דער רעיעלסטער פּערפומעריע

—:— פון דער פירמע —:—

J. Drukier

11 Zawadzka 11

!!!

אַכטונג! איך עמפּפעהל פּערפום־עסענצען אין 36 גערוכען.

פאַר ענגראָסיסטען — ראַבאַט

הלוואות אויף בוי=צוועקען

אפקלאנגען פון גענ. גורעצקי'ס בעזוך אין לאדז.

(—) בשעת, ווען אין אונזער שטאדט האט געווײלט דער פרעזעס פון „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא“ גענ. ה. גורעצקי, האבען די פאר-שטעהער פון היגע הויז-בעזיצער איהם געבעטען צו בעשטימען א הלוואה פאר די הויז-אייגענטימער אויף'צו רעמאנטירען די הייזער. גענ. גורעצקי האט צוגעזאגט אזא הלוואה צו ערטיילען און אין רע-זולטאט דערפון איז קיין לאדז אנגעקומען 500 טויזענד זלאטעס אויף דעם צוועק און כדי די דער-מאנטע סומע צונטשפרעכענד צו פערטיילען איז פארגעקומען אונטער'ן פארזיץ פון לאוניק קיק א זיצונג אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט: לאוו-ניק איזדעבסקי די ראטמענער פאטקאנסקי און פא-גאנאווסקי, דעלעגאטען פון הויז-בעזיצער-פעראיין אין די פערזאנען פון די ה"ה: פרידע, שענוויץ און בארשאק און פון דער „באנק גאספאד. קרא-יאוועגא“ — ד"ר רוטאוויטש.

אויף דער דערמאנטער זיצונג איז בעשלאסען געווארען, אז מחמת דעם, וואס אויסבארגען די געלדער אויף דער פריוואט-הויז-היפאטעק וואלט געווען א צו-שווערער און נישט-זיכערער ענין, ווייל דאס רוב הויז-היפאטעקען זענען אזוי אויך שוין בעלאסטעט מיט גרעסערע חובות, זאלען די 500 טויזענט זל. איבערגעגעבען ווערען אין רשות פון קאמיטעט פונאנדערצובויען די שטאדט, וועלכער וועט צוטיילען הלוואות אויף וועקסלען מיט דער זשירא פון מאגיסטראט און אנדערע צוויי הויז-בעזיצער.

מאגיסטראט בויט א נייע שטא=טישע צעגעלניע.

(2) עהערנעכטען איז אויף א זיצונג פון דער בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, אונטער'ן פארזיץ פון לאוניק ה' איזדעבסקי אנגענומען געווארען דער בילאנס פון דער שטאטישער צעגעלניע.

פונ'ם דערמאנטען בילאנס איז צו זעהען, אז די אויסארבייטונג פון 1000 ציגעל קאסט דער שטאטישער ציגעלניע 51 זל. מיט 92 גר., בעת אין די פריוואטע ציגעלניעס, קאסטען 1000 ציגעל 80 זל.

לאוניק איזדעבסקי דערצעהלט פרטים וועגען די פריוואטע ציגעלניעס.

ווי בעוואוסט האט די „באנק-גאספאדארסטווא-קראיאוועגא“, אין זייגער צייט, בעשטימט גרעסערע קרעדיטען פאר די ציגעלניע-אייגענטימער, כדי צו בעכערען די ציגעל-פראדוקציע, וועלכע איז פון מאגיסטראט אנערקענט געווארען פאר אנ'ארטיקעל פון ערשטען געברויך.

כאראקטעריסטיש אבער איז, וואס פון דער הלוואה האבען גענאסען נאר 4 צעגעלניע-אייגענ-טימער, בעת די איבריגע האבען בכלל נישט גע-וואלט קיין הלוואות און דאס פערשטעהט זיך, נאר דערפאר, כדי מ'זאל זיי נישט קענען קאנטראלירען די פרייזען.

ווייטער דערצעהלט ה' איזדעבסקי, אז בעת מ'האט די ציגעלניע-אייגענטימער מיטגעטיילט דעם בעשלוס פון מיניסטארען-ראט, אז 1000 ציגעל דארפען פערקויפט ווערען פאר'ן פרייז פון 60 זלאטעס, האבען די לעצטע אפגעגע-בען א בקשה, אז מ'זאל די פרייזען פון ציגעל בעשטימען פון 55 זל. ביז 80 פאר א 1000 און ווען מ'האט זיי אנגעפרעגט צו זיי וואלטען נישט געוואלט צושטעלען דעם מאגיסטראט אייניגע מיליאן ציגעל צום דערמאנטען פרייז, האבען זיי געענטפערט, אז די גאנצע פראדוקציע זייערע איז שוין אויספערקויפט, דעריבער, זאגט ווייטער ה' איזדעבסקי, איבערצייגענדיג זיך, אז מיט די ציגעלניע-אייגענטימער איז נישטא וואס צו פערטרא-טירען וועגען צושטעלען ציגעל פאר'ן מאגיסטראט, איז בעשלאסען געווארען אויף צו בויען אנ'אייגענע ציגעלניע, וועלכע וועט, וואהר-שיינליך נאך היי יאהר פערטיג ווערען.

* * *

(ב) נעכטען איז אויף א זיצונג פון דער קאמיסיע פאר איינקויפען נחלאות, בעטראכט גע-ווארען די אפערטע פונ'ם גוט-בעזיצער ה' דונין-מזוקאווסקי, וועגען אפקויפען ביי איהם זיין גוט רעזעוו, וועלכעס בעשטעהט פון 605 מארגעס ליי-מיגע ערד, וועלכעס וואלט זיך איינגעגעבען פאר א שטאדטישע ציגעלניע.

די קאמיסיע האט זיך בעקענט מיט דעם פלאץ און האט אנערקענט, אז די ערד איז זעהר א ליימיגע און וועט קענען ארויסגעבען ליים אויף צו פראדוצירען אין ערשטען יאהר פון 10 ביז 12 מיליאן ציגעל און אין צווייטען יאהר וועט די פראדוקציע קענען זיך דערהויבען ביז 20 מי-ליאן ציגעל.

געוו. וויצע-פרעז. וואיעוואודזקי שפרינגט פון טראמוואי און צוברעכט א פוס.

(—) פרייטאג איז אויף רוג פיעטרקאווער און ראדוואנסקא, אראפגעשפרונגען פון טראמוואי דער געוועזענער וויצע-פרעזידענט פון אונזער שטאט ה' וואיעוואודזקי און האט זיך צעבראכען א פוס. פא-גאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

צוזאמענפאהר פון האנדעלס-אנגעשטעלטע-פעראיינען

נעכטען פארגעקומען אין לאדז.

(א) נעכטען איז אין לאקאל פון האנדעלס אנגע-שטעלטען-פעראיין (קאשטשושקי 21) פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון האנדעלס-אנגעשטעלטע-פעראיינען.

אין דעם צוזאמענפאהר האבען זיך בעטייליגט דעלעגאטען פון 7 שטעט: זשעשאוו, סטאניסלא-וואוו, לעמבערג, קעלץ, קאליש,ווארשא און לאדז צוזאמען 24 דעלעגאטען.

דער צוזאמענפאהר האט בעשטימט נישט אנ-שליסען זיך אין דער ווארשאווער צענטראלע פון די האנדעלס-אנגעשטעלטע-פעראיינען, נאר צו וועה-לען אנ'אייגענע צענטראלע. ס'איז אויך אבגעוואר-פען געווארען דער פארשלאג, וועלכען ס'האט אריינ-געטראגען ה' האכמאן וועגען אונטערשטיצען דאס יודישע שול-וועזען.

Dr. B. ROBINZON

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

האט זיך איבערגעצויגען פון נאוואמיעסקא 22

אויף פעטריקאווער 10,

טעלעפאן 86-31.

צום פריהלינגס-סעזאן

— קויפט איהר —

אמבילליגסטען

ארטיגע און אויסלענדישע

קאסמעטיק,

פערפומען,

כעמיקאליען

די פרישעסטע מינעראל=וואסערן

אין אפטייק=סקלאר פון

מאגיסטער-פארמאציע

K. Stock

19 Zawadzka 19

Telefon 41-02.

אכטונג!

ספעציעל פאר אפרייזענדע

אין דארף!

בעזארגט אייך ביי אייער אפרייזע מיט א שאכטעלע, וואס ענטהאלט נויטיגע מיטלען אלס שנעל-הילף, ווי: יאדינע, וואטע, וואלעריאן-טראפען א. ז. וו. דער פרייז פון די שנעל-הילף-שאכטעלען איז פון 2 זל. אן.

די לוין=אקציעס.

לאדזער ארבייטס=אינספעקטאר פאהרט ליקווידירען דעם טעקסטיל=ארבייטער=שטרייק אין ביאליסטאק.

(ס) נעכטען האט דער היגער ארבייטס-אינס-פעקטאר ה' וואיטקעוויטש בעקומען א פעראָרדנונג פון ארבייטס-מיניסטעריום, אז ער זאל פאהרען קיין ביאליסטאק, אום צו ליקווידירען דעם שטרייק אין דער דארטיגער טעקסטיל-אינדוסטריע.

אויך „פראצא“ אונטערגעשריבען דעם טעקסטיל=אפמאך.

(ס) ווי מיר דערוויסען זיך האבען נעכטען די פארשטעהער פון „פראצא“ און פון די קריסטליכע פעראיינען, וועלכע האבען ביז יעצט נאך נישט געהאט אונטערגעשריבען דעם הסכם וועגען דער 6-פראצענטיגער הוספה פאר די טעקסטיל-ארבייטער שוין אונטערגעשריבען דעם אפמאך. אזוי ארום איז דער סכסוך אין דער היגער טעקסטיל-אינדוס-טריע שוין גענצליך ליקווידירט.

(—) פרייטאג און שבת האבען שוין די היגע טעקסטיל-פאבריקען אויסגעצאהלט די שכירות פון די ארבייטער מיט א זעקס-פראצענטיגער הוספה.

אויך די ארבייטער פון די צופאהר=טראמוואיען מסכים אויף 6% הוספה.

(—) ווי בעוואוסט האבען די ארבייטער פון די צופאהר-טראמוואיען ארויסגעשטעלט א הוספה-פאדערונג פון 25 פראצענט, אויף וואס די דירעק-ציע האט זיי דערלעגט נאר 6 פראצענט.

נעכטען איז אין לאקאל פון פוילישע פעראיי-נען פארגעקומען אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג פון די ארבייטער פון די צופאהר טראמוואיען, אויף וועל-כער עס איז בעשלאסען געווארען אנצונעהמען די 6 פראצענט הוספה און דעם ענין צו ליקווידירען.

אונטערשטיצונג פאר אינטע=לעקטועלע ארבייטסלאזע.

(—) דאס מיניסטעריום פון ארבייט און עפענט-ליכער-שוץ האט רעדוצירט די אונטערשטיצונגען פאר די ארבייטסלאזע אינטעלעקטועלע פון 450 טויזענד זלאטעס אויף 250 טויזענד. גלייכצייטיג האט דאס מיניסטעריום פעראָרדנט איינצוהאלטען די אויסצאהלונגען פאר די ארבייטסלאזע פריווי-לעגיע, וועלכע בעקומען שוין 9 חדשים אונטער-שטיצונג, אויך די ארבייטסלאזע פערהייראטע און קינדערלאזע, וועלכע בעקומען אונטערשטיצונג שוין 1 חדשים צייט.

די סומען זענען געווען אויסגעצאהלט אלס שנעל-הילף. אין גאנצען לאנד האבען בעקומען אין אפריל אויסגעצאהלט 7,490 ארבייטסלאזע-אינטע-לעקטועלע א סומע פון 391,792 זלאטעס. דאמאלס ווען פון די שטענדיגע נארמאלע אונטערשטיצונגען האבען בעקומען אויסגעצאהלט נאר 1000 פערזאן.

צוליב דער לאגע האט די צענטראלע ארגא-ניזאציע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען פון אינטעלעקטועלע אנגעשטעלטע זיך געווענדעט צום ארבייט-מיניסטעריום מיט א בקשה צוריקצושטעלען די אונטערשטיצונגס-סומע פון 450 טויזענד זל.

עס איז כדאי צו ערקלערען, אז מען וואלט געקענט רעדוצירען די אונטערשטיצונגס-אקציע, ווען עס וואלטען געווען פערעגיסטרירט ווייניגער ארבייטסלאזע. פון די סטאטיסטישע בעריכטען פונ'ם מלוכה'שען ארבייט-פערמיטלונגס-אמט, איז אבער נישט צו זעהען, אז די ארבייטסלאזיגקייט צווישען די אינטעלעקטועלע אל זיך האבען פערקלענערט אין חודש יוני אין פערגלייך מיט די פריהעריגע חדשים.

מיטינג פון דעפ. יצחק גרינ=בוים אין לאדז.

מאנטאג וועט אין אונזער שטאט ווײלען דעפ. יצחק גרינבוים וואו ער וועט ארויסטרעטען אויף א פאלקס-מיטינג אין „קאלאסעאום“ זאכאדניא 53 א.ד.ט. „3 חדשים סיים-ארבייט“. צוליב דער אק-טועלער טעמא, און אין צוזאמענהאנג מיט דער לעצטער סיים-דעבאטע און דער קאנסטיטואירונג פון יודישען קאלא, אלס רעזולטאט פון וועלכען דעפ. יצחק גרינבוים איז געוועהלט געווארען אלס זיין פרעזעס, האט דער ארויסטריט ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג אין אונזער שטאט.

אין אפטייקען.

היינטיגע נאכט=דיזשורען.

(2) מ. ליפיעץ פיעטריקאווער 193, ע. מי-לער פיעטריקאווער 46, וו. גראשקאווסקי, קאנ-סטאנטינער 15, ק. פערעלמאן, צעגעלניאנא 64, ה. גיעוויעראווסקי אלעקסאנדראווסקא 37 און יאנ-קעלעוויטש אלטער-מארק 9.

א דריי-יעהריג מיידעלע איבער=געלאזט אינמיטען פעלד.

(א) אויפ'ן פעלד ביי מארשינער-גאס האט א קריסטין געטראפען ארומגעהן א וויינענדיג יודיש מיידעלע פון 3 יאהר. אזוי ווי די מוטער פון קינד האט זיך נישט געוויזען, האט די יודישע איינוווי-נערין פון מארשינער 4 רחל קאטשאלא גענומען דאס קינד צו זיך אין שטוב.

וועגען די עלטערען האט דאס קינד ער-קלעהרט, אז דער טאטע איז אוועקגעפאהרען אויף דער באהן און די מאמע איז געגאנגען עסען מי-טאג. ס'איז דא א שטארקער חשד, אז דאס מיי-דעלע איז געווארען אוועקגעווארפען פון איהרע עלטערען, וועלכע האבען זיך געוואלט בעפרייען פון אנ'איבריגען בעלאסט.

די סמנים פון קינד זענען בלאנדע האר, טראגט א ראזען סוועטער, א שווארץ שערצעל און געהט אין זאקען אהן קאמאשעלעך.

פון טעאטער=קאמיסיע.

אויפ'ן ארט פון פארשטארבענעם ד"ר ל. פריבולסקי, איז אלס מיטגליד פון טעאטער-קאמי-סיע ביים לאדזער שטאט-ראט אויסגעוועהלט גע-ווארען דער בעקאנטער טעאטער-קענער און קרי-טיקער ד"ר ווילהעלם פאלעק.

„ארדט“

היינט — לעצטע פארשטעלונג.

היינט ווערט אין „ארדט“ געגעבען צום לעצ-טען מאל דער אויסגעצייכענטער 7-טער פראגראם א. נ. „יודישע טעכטערלעך“.

גלייכצייטיג וועט עס אויך זיין די לעצטע פארשטעלונג אין דעם דערפאלגרייכען סעזאן 1927/28.

אנ'אנדער טעאטער אויפ'ן ארט פון „ארדט“, — ביי זיינע פעהיגקייטען און סימפאטיען, וואס ער האט זיך דערווארבען, — וואלט די דאזיגע געזעגענונגס-פארשטעלונג געמאכט מיט פאמפע'-שיער פערוואנדעלט אין א פייערליכע דעמאנסטרא-ציע מיט רעדעס, שבחים און אנדערע זיסיגקייטען.

אונזער „ארדט“ איז אבער נאך צו יונג, צו בעשיידען, ועל כולם — צו קינסטלעריש ערנסט, ער זאל זיך שפילען מיט אזעלכע אומשפעריש-קייטען...

זיין פראגראם, זיין ליניע איז, קודם כל, גע-שטיצט אויף שטודיום, אויף ארבייט, ווארום —

צופיל אחריות און האפנונגען לייגט אויף זיינע יונגע גלייכע פלייצעס דאס יודישע טעאטער-וועזען אין פוילען, און זיין שטרעבונג, און אמ-ביציע איז — די דאזיגע אחריות מיט כבוד צו טראגען, און די אלגעמיינע האפנונג ובפרט די לאדזער — נישט ענטוישען!

ספארט=בעוועגונג.

דער שטעטישער קאמיטעט פון פיזישער ער-ציהונג און מיליטערישע פארבערייטונג, ארדענט היינט איין א גרויסען ספארט-יום-טוב מיט'ן אנטייל פון אלע ארגאניזאציעס פון פיזישער ערציהונג און מיליטער-פארבערייטונג, פון אלע שול-סקאוטען און ספארט-קלובען.

דער יום-טוב האט זיך אנגעהויבען נעכטען נאכמיטאג מיט לייכט-אטלעטישע און בעוועגונגס-שפילען אויפ'ן פלאץ פון וו.ק.ס. האלערס-פלאץ.

היינט 9 אינדערפריה וועט פארקומען א גא-טעס-דינסט אין דער קאטעדרע. 10 א זייגער — א דעפילאדע, וועלכע וועט אויפגענומען ווערען דורכ'ן ק.א.ל.ס. (פיעטריקאווער 104); 3 א זייגער נאכמיטאג אויפ'ן פלאץ וו. ק. ס. האלערס-פלאץ, לייכט-אטלעטישע, גימנאסטישע איבונגען, בעווע-גונגס-שפילען, צוטיילען די אויסצייכנונגען.

מעלדונגען.

ציוניסטען=רעוויזיאניסטען=פערבאנד אין לאדז.

היינט, זונטאג, דעם 17 יוני ה. י. אין לא-קאל אלעע 1 מאי 16. פראנט 2-טער שטאק קומט פאר א לעבעדיגע צייטונג אויף די טעמא: „דער איבערבליק פון ציוניסטישען לעבען פון די פאריגע וואך“, אין וועלכען עס נעהמען אנטייל חברים: זאנדער, העלמאן א. א. איינגאנג פריי. 916

פריזיער=מייסטער צעכאווע און נישט=צעכאווע

מאנטאג ד. 18. ד. ח., 8 אווענד אין לאקאל פאלודניאווא 4 קומט פאר אנ'אויסערגעוועהנליכע פערזאמלונג, צוליב די האנדווערקער-קארטען און די לעצטע אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונג פון דער קאמיסיע אין צעך. 920 די פערוואלטונג

Czary | „געטא“ (דער גע'שמד'טער ישיבה=בחור) | קירצליך! די גרעסטע טראגעדיע פון יודישען לעבען

— מיט די בעקאנטע טראגיקער BERND ALDOR i FRIDA RICHARDS —

אַנ'אַמעריקאַנער מיליאָנער מאַכט חתונה אַ זוהן אין איראָפּע.

קומט אַ יודישער גביר פון אַמעריקע חתונה מאַכען אַ זוהן מיט אַ יודישער מיוחסת אין איראָפּע. איז דאָס געוואָרען אַ חתונה, וואָס קיין יודישער שטעטעל אין דער אַלטער וועלט האָט נישט געזעהן איהרס גלייכען זינט צענדליגער יאָהרען.

קינד און קייט פון אַ מיטעל־איראָפּעאישער הויפּטשטאָט האָבען פערגעסען אָן אַלע צייטונגס־סענסאַציעס און זיך בערוישט מיט'ן אויסטערלישען גליק פון אַנ'איראָפּעאישער כלה, וועלכע וועט איהר גאַנץ לעבען שווימען אין אַ ים פון דאָלאַרס און איהר הייב וועט זיין איינגעריכטעט אין פּראַכטפולען גלאַנץ פון גאָלד און זילבער, דימאַנטען און בריליאַנטען. צו דער אמתער רייכקייט פון די אַמעריקאַנער מחותנים ווערען צופאַנטאַזירט גוזמאות לויט'ן נוסח פון די פערשידענע איראָפּעאישע מיליאַרדען און ביליאָנען אין דער אינפלאַציע־צייט. ווער עס האָט געהאַט אַ נויט אין האַרץ אָדער אַ פאַנטאַזיע אין קאָפּ האָט געבויט האָפענונגען אויף געהאָלפען ווערען דורך אַ שטיקעל דאָלאַר־טשעק פון דאָזיגען אַמעריקאַנער מיליאָנערען, וועגען וועמען עס זענען אַרומגעפלויגען קלאַנגען, אַז ער וועט טיילען צדקה און דערפיהלען נויטבעדערפטיגע וואונשען דורך דער גאַנצער חתונה־וואָך, פון פאָרשפּיל צו דער חופּה ביז צו שבע ברכות.

לסוף האָבען אויך די צייטונגען אויפגעכאַפּט די גראַנדיעזע חתונה און געמאַכט פון איהר אַ וואָלקענקראַצענדיגע אַמעריקאַנער סענסאַציע פאַר'ן גרויסען עול באַך איראָפּע. שוין פון שידוך אַליין האָבען זיי געמאַכט אַ סאָרט ראָמאַן פון ליידענדיגע ליבעס מאַרטירער מחמת דער עקשנות'דיגער איינגהאַרציקייט פון איינעם אָדער אַנדערען מחותנישען צד. הגם ס'איז אי ואיצטיגען פאַל נאָר נישטאָ דער טיפּישער ראָמאַן־שאַבלאָן: אָרים און רייך, פּרינץ און דינסטמיידעל, אַלט און יונגע וכדומה.

ס'איז אמת אַז די בעקאַנטשאַפט איז געווען ביי אַ צופעליגער בעגעגעניש אויף דער פראַנצויזישער ריוויערא און די זעלבסטזיכערע פון דער ראָזיגער פריילין צוזאַמען מיט איהר יודישען שטאָלץ, זענען געווען דער איינענטליכער שדכן. די שטאָלצע האַלטונג פון אַנ'איראָפּעאיש יודיש מיידעל האָט דעם פולקום אַמעריקאַניזירטען אַסימילירטען יונגמאַן אַזוי שטאַרק און אַזוי פּלוצלינג געפּאַקט, אַז ער האָט באַלד געשטעלט דעם תנאים־פאָרשלאַג נישט חיסענדיג אַפילו קיין צענדליג געענטערע פּרטי בנוגע הויז און אָפּשטאַמונג פון דער כלה.

דוקא איז אויך די כלה די איינציגע טאָכטער פון אַ גבירישער יודישער אינטעליגענטישער פאַמיליע און אין דער „באַנק אָף ענגלאַנד“ איז געלעגען אַ היפּשער נדן פון פיל צענדליגער טויזענטער פונט. די משפחה איז פון אַ בעוואוסטען יודישען יחוס פון פוילען. דער איראָפּעאישער מחותן איז אַ בעקאַנטער אַדוואָקאַט, אינדוסטריעלער און בעריהמטער קונסט־זאַמלער. די טאָכטער אַליין איז אַ יפהפיה מיט לויטער מעלות און אָנגעזאַפּט מיט איראָפּעאישער בילדונג אויפ'ן פונדאַמענט פון אַ יודיש־נאַציאָנאַלער ערציהונג אַז אַלע גרויסע איראָפּעאישע שפּראַכען ווערסירט ווי אויף מאַמע־לשון. פאַר איהרע ליבעס־געפיהלען האָט זי נישט בעדאַרפט קיין ענגלישען דאָלמעטשער.

און אז בס'איז אמת דער ליידענספולער קאַמף פון יונגע ליבעס־פּאָרל ביז צו זייער מאַיעסטעטישער חופּה, איז ער נאָר אַזוי פיל, אַז ביידע מחותנים האָבען נישט געפרעגט אויף קיין געלד, נדן, אויסשטייער, וויזוכה, מען האָט אָבער געוואָלט זיך גענגענזייטיג אינפאָרמירען איבער יחוס, סאָציאַלען מעמד, פערגאַנגענהייט, געגענוואַרט און צוקונפט. און בשעת חתן־כלה זענען שוין לאַנג איינגעגעהן צווישען זיך, האָבען די גענעראַלשטאַבען פון ביידע מחותנישע פאַמיליעס זיך נאָך היפּש לאַנג גענגענזייטיג שפּיאָנירט. ספּעציעלע משולחים זענען פון ביידע צדדים געפאָהרען כסדר פון איראָפּע קיין אַמעריקע און פון דאָרט אַהער, כדי דערגיין אַלע פאַמיליען־סודות אויף דורות צוריק.

די אַמעריקאַנער אויסקונפטען זענען געווען „אָל רייט!“ די אַמעריקאַנער בענק האָבען רעקרעטירט: סאָלידע און פעסטע פירמע, באַלעבאַטישע, אינטעליגענטע און נאָבעלע אייגענטימער. מר. ס. איז ווערט גוטע 30 מיליאָן דאָלאַר. זיינע גרויסע וואַרען־הייזער אין וועסטען פון אַמעריקע ברענגען געוואַלטיגען פּראָפיט. מר. ס. איז אויך אַ בעוואוסטער בעל־צדקה. דאָ נישט לאַנג געשפּענדעט פיל הונדערט טויזענד דאָלאַר אויפ'ן מאָנטעפיאָרי־שפּיטאָל. אויך דער איראָפּעאישער ראַפּאָרט האָט נישט אַנטוישט: דר. ס. איז ווערט מזומן אַ מיליאָן דאָלאַר. יחוס כאַראַקטער פון אַלטען יודישען פּאַטריציער־הויז איז ווייט איבער'ן לאַנד בעוואוסט.

נאָך די דאָזיגע צוויי ראַפּאָרטען האָט מען זיך נאָך אויסגערונגען, אַז דאָס יונגע פּאָר־פאָלק וועט דאַרפען וואוינען תמיד אַ האַלב יאָהר אין אַמעריקע און דאָס צווייטע האַלבע יאָהר אין איראָפּע אָדער פּאַלעסטינע, אוי כדי עלטערען פון דער כלה וועלען זיך אַהין אַריבערציהען, דאַן האָט מען צוגעבראַכט טעלער, געוואונשען מזל־טוב און דערלאַנגט דער כלה די ערשטע מתנה פון אַ האַלבען מיליאָן דאָלאַר.

עטליכע וואָכען פאַר דער חתונה איז דער אַמעריקאַנער מחותן געקומען מיט אַ גאַנצען מנין מחותנים קיין איראָפּע צוצוגרייטען די חופּה און אויספיהרען אַ גלאַנץ־חתונה, אַז די איראָפּעאישע יודען זאָלען איינמאָל געדענקען דעם פערנעם פון אַנ'אַמעריקאַנער חתונה.

פולע 8 טעג האָט מען געלאָזט אויסהייצען און אויסלופטערן דעם ריזיגען טעמפּעל, כדי די גרויסע מחנות געסט זאָלען זיך פיהלען ווי אויף אַ גבירישער אַמעריקאַנישער חופּה. עטליכע דעקאָראַציאָנס־הייזער פון דער בעריהמטער הויפּט־שטאָט האָבען צוגעשטעלט די וואונדער־שענסטע און טייערסטע טעפּיכער צו פערדעקען אַלע ווינקעלעך פון טעמפּעל מיט אַלע טרעפּ און גענג. אַרכיטעקטען און דעקאָראַטאָרען האָבען געאַרבייט טעג־לאַנג אויפ'ן בעצירען און געשמאַקפול אויספּוצען דעם טעמפּעל, וועלכען מען האָט כמעט נישט דערקענט, הגם ער איז און זיין אינערער אַרכיטעקטאָניק פון תמיד אָן אַ בעוואוסט קונסט־ווערק. גבאים, שמשים און דער איבעריגער פּערסאָנאַל האָבען געאַרבייט אָהן אַנ'אָטעם איבערצושטעלען אַלסדינג, עס זאָל זיין כפתור ופרח.

בשעת אַט די צוגרייטונגען זענען די אַמעריקאַנער מחותנים פולקום פערמאַטערט געוואָרען פון דעלעגאַציעס, דעפּוטאַציעס און איינצעלנע בקשה־שטעלער, וועלכע האָבען אַלע געבעטען געלד און געלד און ווידער געלד. וואו נאָר אַנ'אינסטיטוציע אַ פעראיין, אַנ'אָרגאַניזאַציע, האָבען דערלאַנגט בקשות אויף הילף און שטיצע. קיינע פון זיי האָט נישט געבעטען קיין מיליאָנען. מיט עטליכע טויזענד דאָלאַר וואָלט אַ יעדע געווען גליקליך און מיט אַזאַ „קליינינקייט“ איז אַ יעדע זיכער געווען. אַפילו קריסטליכע פעראיינען, וואָס שטיצען אָרימע צו ווייהנאַכטען, זענען אוי געקומען און אַפילו בענוצט דערביי בעקאַנטע פּערזענליכקייטען אַלס משולחים אָדער פּראָטעקטאָרען. געווען אַ פאַל, וואו אַזאַ בקשה־שטעלער האָט זיך פערופען אויף דער סוי־סער פון מלוכה־פרעזידענט. דער האָטעל [illegible] אַמעריקאַנער איז געווען אַ גאַנצע טאָג בעלאַגערט. עס איז כמעט נישט געבליבען אַ שטיקעל פלאַץ פאַר די האָטעל־געסט צוליב די פיל דעפּוטאַציעס פון לויטער בכבוד'יגע, פיינע און גאָר פאַר'ן טובת־הכלל אינטערעסירטע מענשען.

נאָך טראַגיקאָמישער איז געווען די געוואַלדיגע צאָהל פון פּריוואַטע ווענדונגען צו די „הויכהאַרציגע אַמעריקאַנער נדבים“, קינסטלער זענען געקומען פערקויפען קונסט און תכשיטים. „שריפטשטעלער“ האָבען געבעטען נאָר אַזאַ ביסעלע קאַפּיטאַל אויף צו שאַפען אַ גרויסע פּאָליטישע טאָג־צייטונג און איינער, אַנ'אַרבייטסלאָזער זשורנאַליסט, האָט זיך באַלד בעגנוגענט אַנשטאָט דעם, מיט אַ כבוד'יגער אויסהילף. אַנדערע זענען געקומען געווינען די אַמעריקאַנער אַלס שותפים צו פּאַטענטען און דערפינדונגען, ביי וועלכע מען קען אין אַמעריקע אָנשאַרען גינגאָלד אין אַלע גאַסען. איינער פון פּאַטענט־דערפינדער האָט זיך געביך פערפלוירט בשעת מעשה און דערצעהלט, אַז פאַר דער דאָזיגער „גענגיאַלער דערפינדונג“ האָט מען איהם געהאַלטען עטליכע חדשים אין דער משוגעים־קליניק.

אַזוי איז עס געגאַנגען טאָג־אויס טאָג־איין, ביז די אַמעריקאַנער איז נמאס געוואָרען דער צו גרויסער כבוד און זיי האָבען געמוזט בעטען די האָטעל־אַדמיניסטראַציע, מען זאָל שיקען די אַלע משולחים צו אַ בעזונדערען פערטרויאונגס־מאַן, וועלכען זיי האָבען ספּעציעל בעשטעלט פאַר צדקה־ענינים פאַר דער צייט פון זייער פערבלייבען אין שטאָט. אויך די מחותנים פון כלה'ס צד אַלס היימישע עשירים, האָבען געמוזט אויסהאַלטען אַזאַ שטורעם, ביז מען האָט צוליב דעם כבוד פון דער יודישער קהלה געפונען אַנ'עצה, ווי אַזוי צו בערוהיגען דעם אויפגערייצטען דאָלאַר־אַפּעטיט פון אַזוי פיל אויסגעהונגערטע מענשען, שאַפענדיג אַ בעזונדערע שטעלע, וואו מען האָט בעפריידיגט זייערע בקשות.

דער גרעסטער רחמנות איז געווען אויף די אַמעריקאַנער גבירים אין ענין יודישקייט. יאָהודים פון וועסט־אַמעריקע דאַרפען עולה לתורה זיין, מאַכען „המוציא“ איבער דער תורה און דוקא אויף לשון־קודש און האָבען אפשר אין זייער גאַנץ לע־ אין ערשטען האָטעל, וואו געקרוינטע פירשטען פלע־ מקום־קדוש. די מחותנים האָבען געקראָגען אַלע פאַרבען אין פּנים פאַר בושה און אומבעהאָלפענקייט, נאָכזאָגענדיג די ברכת־התורה דעם פאַרזאָגער מלה במלה ווי דער חתן דעם „הרי את“ נאָכ'ן מסדר קידושין. געשוואָלענע טראָפּענס שווייס זענען אַרומגעשוואומען אויף די שטערנס און ענטשולדיגט האָבען זיך דאַן איינצע פון זיי, אַז אַפילו פון שבת וויסען זיי נישט אין דער היים, „מיר זענען געשעפטסלייט, וואָס קאָנען נאָר זונטאָג געהן אין רעפאָרם־טעמפּעל אין נעמען אַ יודיש וואָרט אין מויל אַריין“ — האָבען זיי זיך מודה געווען, דערענגדיג מיט אַ געוואַלדיגען דרך ארץ און יראת הכבוד פון ראַבי', וועלכער האָט זונטאָג דעם „סערמאָן“ אַנשטאָט דער שבת'דיגער דרשה. און אַז די היימישע מחותנים זענען געפאָהרען בעטען אַ שטאָטישען ראַבינער צו סדור־קידושין, האָט דער אַמעריקאַנער גביר זיך ממש געבעטען ברחילו ורחימו, מען זאָל אויך איהם מיטנעהמען אויף אַ וויזיט צום ראַבי', ער זאָל זעהן, אַז אויך די אַמעריקאַנער זענען גוטע און וואוילע יודען.

אַ חופּה און אַ סעודה איז געווען פיר המלך, אין ערשטען האָטעל, וואו געקרוינטע פירשטען פלעגען פראַווען בעלער און גאַלאַס, מתנות און דרשה־געשאַנקען זענען געפאַלען אוי פאַנטאַסטישע סומעס. אַ נייגעריגער עולם איז אומעטום אַרומגעשטאַנען ווי ביי חופּות אין קליינע שטעטלעך פון פוילען און רוסלאַנד. די פאַנטאַזיע האָט געשפּילט און געמאַכט פון יעדען דאָלאַר אַ טויזענדער און פון יעדען הונדערטער אַ מיליאָן. שוין זאיינמאָל אַנ'אַמעריקאַנער חתונה. אוי באַוואוי אין איראָפּע, הייִנט ווי אַזוי קען שוין זאַקע זיין אין אַמעריקע?

און דער ערשטער פועל־יוצא פון דאָזיגען איראָפּעאיש־אַמעריקאַנישען זיווג איז געווען, וואָס די גבירישע יאָהודים פון אַמעריקע (צוליב פערשטענדליכער ריסקרעספּקט בלייבען די שטעט פון ביידע מחותנישע צדדים אַ סוד), האָבען ערשט דאָ זיך דערוואוסט פון ציוניזם און יודיש־נאַציאָנאַלער בעוועגונג. דער כח פון דער גוט־יודישער כלה האָט באַלד געוויגט. נאָך דער חופּה, איז דאָס פּאָר־פאָלק אַוועקגעפאָהרען קיין ארץ־ישראל, בלייבען דאָרטען איבער'ן גאַנצען ווינטער.

אין שטאָט האָט מען זיך שפּעטער געוויצלט, אַז דער אַמעריקאַנער רחבות האָט אָפּ געקאָסט אַ מטמון געלד אויך דעם איראָפּעאישען מחותן און אַז נישט אַזוי גיך וועט זיך טרעפען אַ צווייטער יוד, פון „יוראָפּ“, וואָס זאָל טון אַ שידוך מיט אַמעריקע און מאַכען אַנ'אַמעריקאַנער חתונה אין אַ איראָפּעאישער הויפּטשטאָט. (יפ״א)

מ. טענענבלאַט.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען־ און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען־ און קינסטליכע נערוו־זון. נעמט אָן אין דער לעשניצע זגעזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. Z. Rakowski
באַצ. פאַר אויערן־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
[illegible] פון 12—3 און פון 5—7 [illegible] אויך אין [illegible] לעשניצע, זגעזשער 17 פון 10—11 [illegible] פון 2—3

Dr med. ST. HEINRICH
WIŚNIOWA GÓRA
WILLA KACZOROWSKIEGO
ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערע קראַנקהייטען.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

(ראָמאַן). 33)

„היט זיך פאַר גנבים! שליסט גוט צו די טירען פון אייערע וואוינונגען!“

אַזעלכע מודעות זענען אויסגעקלעבט געוואָרען אין דער גאַנצער שטאָט.

אין פאַקטיש זענען אין די לעצטע טעג פאָרגעקומען פיער גרויסע גנבות, און נישט אַכטענדיג אויף די אַלע אַרומזוכענישען, איז נישט געלונגען צו געפינען די שולדיגע.

די גרעסטע גנבה איז געמאַכט געוואָרען ביי אַ פּאַריזערין, וועלכע איז נישט לאַנג אַהער געקומען.

אין אָוונד, ווען זי איז נישט געווען איבערהיים, האָבען זיך די גנבים אַריינגעקריגען אין איהר צימער, און אַרויסגענומען פון דער וואַליזע אַ פּאָרטפעל מיט אַנ'ערך צעהן טויזענד פראַנק.

אַלע איבעריגע זאַכען זענען נישט גערירט געלעגען אויפ'ן אָרט, און די וואַליזע האָט מען צוריק פערשלאָסען.

וועגען דער גנבה האָט מען זיך צופעליג דערוואוסט אין צוויי טעג שפּעטער.

אין דער וואַליזע זענען געלעגען אַ סך טייערע קליינינקייטען — צירונג, נאָר דאָס איז נישט בעריהרט געוואָרען.

אין אַנדערע פעלען האָבען די גנבים געאַרבייט אויפ'ן זעלבען אופן.

די אָנקלאָגע פון דער פּאַריזערין האָט אויך געבראַכט צו דער ענטדעקונג פון די איבעריגע דריי גנבות, וואָס דער אַלגעמיינער ווערט פון זיי האָט בעטראָפען ביז צוואַנציג טויזענד פראַנק.

ביאַריץ איז געגאַנגען אויף רעדלעך.

פלוצים זענען אַלע געסט פערוואַנדעלט געוואָרען אין זוכערס, און מ'איז חושד געווען די אָנשטענדיגסטע מענשען.

צוויי פרויען, וואָס האָבען אויף זיך געווענדט די אויפמערקזאַמקייט מיט זייער לייכטזיניגען אויפפיהרען זיך האָט מען געצוואונגען אַרויסצופאָהרען.

מען האָט אויך משלח געווען דאָס צימער־מיידעל און צוויי לאָקייען פון יענעם שטאָק, וואו די גנבות זענען פאָרגעקומען. בסך הכל איז זייער חטא בעשטאַנען נאָר אין דעם, וואָס זיי זענען נישט לאַנג אָנגעקומען אויף די פּאָסטענס.

דאָס ביאַריצער לעבען איז אָבער לייכט און אויבערפלעכליך, אַזוי אַז אין אַ וואָך אַרום האָט מען שוין אויפגעהערט צו רעדען וועגען די גנבות.

און אַזוי־ווי עס זענען אָנגעקומען צוויי אַגענטען דעלעגירטע דירעקט פון פּאַריז און פערפיהרט אַנ'אויספאָרשונג, האָט זיך די גאַנצע געזעלשאַפט אינגאַנצען בערוהיגט.

ראָבערט האָט דערווייל בעוויזען אין צוויי קאַסינאָס צו אויסאַרבייטען זיך אַ גוטע מאַרקע.

דעם באַראָן איידעלשטאַט האָט מען גוט געקאָנט און געהאַט פאַר איהם גרויס דרך ארץ.

מיט דער באַראָנעסע האָט מען זיך ענטציקט און געקוקט אויף איהר מיט בעגייסטערונג און גליסטונג.

אין יענער צייט איז אין ביאַריץ אָנגעקומען דער בעקאַנטער קרופּיע וואָלף.

דער סעזאָן אין צאָפּאָט האָט זיך שוין פערענדיגט, און אַנדערע איז אָנגעקומען אַהער, כדי צו אָנהויבען דעם סעזאָן פון גרויסע פּאַרטיעס.

פון דעם מאָמענט אָן, ווי ער האָט פערנומען זיין שטול ביים טיש האָט זיך די שפּיל אינגאַנצען געענדערט.

מ'האָט געשפּילט אין אָפענעם באַנק, און אַלע סטאַווקעס זענען אָנגענומען געוואָרען.

דאָס קאַסינאָ איז אָפען געווען אַ גאַנצע נאַכט, און אָפטמאָל פלעגט מען די שפּילען פערענדיגען אין שפּעטען טאָג.

איינמאָל אין אַנ'אינדערפריה האָט זיך ראָבערט בעגעגענט מיט וואָלפ'ן אויפ'ן ראַטהויז־פּלאַץ און צווישען זיי האָט זיך פערבונדען אַ קורצער לאַקאָנישער שמועס, ווי עס פּאַסט פאַר עכטע אַריסטאָקראַטען:

— איהר ווילט פערדינען הונדערט טויזענט פראַנק? — האָט ראָבערט אַ פרעג געטון.

גערמאַכט! — האָט וואָלף געענטפערט — איך וועל אייך געבען צוויי בענק אין דער וואָך, און יעדעס מאָל וועל איך צוגרייטען די קאָרטען.

— ווען דאַרף איך אייך צאָהלען?

— דאַן ווען איהר וועט האַלטען ביים אויספאָהרען. איך וויל דאָ נישט האָבען ביי זיך קיין געלד.

— ווען הויבען מיר אָן?

— היינט אין אָוונד.

— איהר געדענקט אונזערע סימנים?

— איך האָב דאָך זיי אייך געגעבען.

— אַדיעי, הער וואָלף!

— אַדיעי, הער באַראָן.

אין משך פון צוויי וואָכען האָט דער „באַראָן“ איידעלשטאַט געהאַט אָנגעשפּאָרט נאָר אַ היבשע סומע.

נישט נאָר די הילף פונ'ם קרופּיע, נאָר אויך זיין פערזענליך מזל האָט איהם צוגעשאַרט צענדליגער טויזענדער פראַנק.

אָפטמאָל האָט ער חשק געהאַט צו פערשפּילען, כדי אָפּצואווענדען פון זיך די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט און קנאה'דיגע, גיריגע אויגען. נאָר דאָס געלד איז דאָך געלאָפען אין זיינע הענד.

אומעטום דאָט מען געהאַלטען אין איין שמועסען וועגען דעם אויסערגעוועהנליכען גליק אין שפּילען, וואָס דער דאָזיגער „אַמעריקאַנער מיליאָנער“ האָט געהאַט.

די פּאָנטערען האָבען זיך אַ וואָרט געגעבען אָפּצושפּילען צוריק דאָס געלד. דאָס איז געווען אַ מין בונד פון פערשפּילטע שלים־מזל'ס.

און דאָך האָט ראָבערט געהאַט אַ צו סאָלידען, שטאָלצען און ערנסטען אויסזעהן, כדי ער זאָל קענען אַרויסרופען פערדאַכט, און מ'האָט אויף איהם געקוקט מיט צוטרוי, נישט אַכטענדיג אויף זיינע גרויסע איינשטעלען און שטענדיגען דערפאָלג אַלס באַנקיר.

איין מאָל, קומענדיג אין קאַסינאָ, האָט ער געמאָלדען זיינע בעקאַנטע, וואָס האָבען איהם בעגריסט, אַז ער שפּילט צום לעצטען מאָל.

— ס'איז מיר פשוט אומאַנגענעהם, וואָס עס גייט מיר אַזוי אין דער קאָרט, — האָט ער אַ זאָג געטון — איך וויל שוין מעהר נישט נעמען די באַנק. וואָס מעהר איך וויל פערשפּילען, אַלץ מעהר געווין איך...

— די באַנק פערקויפט זיך, מיינע הערען! — האָט וואָלף אין דעם מאָמענט אויסגערופען.

ס'זענען געווען עטליכע פאָרשלאָגען.

די באַנק איז געבליבען פאַר ראָבערט'ן.

ס'איז געווען אַ פּאַרטיע אין אַנ'אָפענער באַנק.

(פאָרזעצונג קומט).

סיים אָנגענומען דעם מלוכה-בודזשעט.

שטראָפן פאַר פערלעגענע שטייערן וועלן פערקלענערט ווערן.

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש). אויף דער פרייטאָגדיגער זיצונג איז אָנגענומען געוואָרען דער מלוכה-בודזשעט. די פּ.פּ.ס. און די ענדעקעס האָבען זיך אַרויסגעריקט פון זאַל, כדי מעגליך מאַכען דאָס אָנגעהמען פון בודזשעט. פאַר׳ן בודזשעט האָבען געשטימט אַלע בּויערים-ריכטונגען און דאָס „איינסעל".

בעת׳ן אָפּשטימען די אויסבעסערונג פון דעפּ. גרינבוים וועגן פערגרעסערען די אויסגאַבען אויפ׳ן יודישען שול-וועזען, האָט דעפּ. חישליצקי געגען איינסעל געשטימט צוזאַמען מיט פּ.פּ.ס. און די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען געוועזען פאַר דעם פאָרשלאַג. דער פאָרשלאַג איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען. אַלע אויסבעסערונגען פון דער סיים-קאָמיסיע זענען אָנגענומען געוואָרען. דעפּ. גרינבוים האָט פאָרגעלייענט פאָלגענדע דעקלאַראַציע. „נעהמענדיג אין אַכט, אַז דער גרויסער מלוכה-בודזשעט שטיצט זיך אויף די שטייערען פון דער שטאָטישער בעפעלקערונג און בעזונדערס פון יודען. נעהמענדיג ווייטער אין אַכט, אַז די יודען בעקומען גאָרנישט אויף זייערע ווירטשאַפטליכע, קולטורעלע, געזעלשאַפטליכע און רעליגיעזע צוועקען, איז דאָס יודישע „קאָלאָ" געצוואונגען, נישט בעריהרענדיג זייער שטעלונג צו דער רעגירונג, צו שטימען געגען בודזשעט". די גאַליציאַנער יודישע דעפּוטאַטען האָבען זיך אָפּגעהאַלטען פון שטימען ביים אָפּשטימען דעם בודזשעט.

ס'איז נאָך געקומען צו אַ קליינעם אינצידענט צווישען דעם איקראַינער זאַתיידני, וועלכער האָט געוואָלט רעדען אוקראַיניש און דער סיים-מאַרשאַלעק האָט דערצו נישט דערלאָזט.

דער גאַנצער בודזשעט בעטרעפט אין די אויסגאַבען 2,508,392,029 זל. און די הכנסות 2,655,009,715 זל. — דער עודף פון די הכנסות איבער די הוצאות בעטרעפט 146,617,686 זל.

די פּ.פּ.ס. האָבען אָפּגעגעבען אַ׳ערקלערונג, אַז הגם זי איז אין אָפּאָזיציע צו דער רעגירונג, האַלט זי אָבער, אַז ס'איז נאָך נישט געקומען די צייט פון אַ׳ענטגילטיגע ענטשיידונג, דעריבער האַלט זי זיך אָפּ פון שטימען. דער בודזשעט איז אָנגענומען געוואָרען מיט 219 שטימען בעגען 53.

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אויף דער פרייטאָג׳דיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סענאַט האָט סענאַטאָר שרייבער געהאַלטען אַ גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף אַלע עוולות געגען יודען און האָט זיך בעזונדערס אָפּגעשטעלט אויפ׳ן אומזאַץ-שטייער און אויף די צו-גרויסע שטראָפען פאַר פערלעגענע שטייערען.

דער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש האָט געענטפערט, אַז די רעגירונג וועט נאָכאַמאָל אַריינטראָגען די שטייער-פּראָיעקטען, וועלכע דאַרפען בעלאַסטען די פּריצים. וואָס שייך דעם אומזאַץ-שטייער וועט די מסוקע פערקלענערט ווערען און אויך די שטראָפען פאַר פערלעגענע שטייערען וועלען איינגיבען פערקלענערט ווערען.

אינ׳ם אַמנעסטיע-פּראָיעקט

זענען געמאַכט געוואָרען זעהר וויכטיגע ענדערונגען.

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אויף דער סאַג-אָרדנונג פון דער דינסטאָג׳דיגער זיצונג פון סיים געפינט זיך דער אַמנעסטיע פּראָיעקט, און וועלכען עס זענען געמאַכט געוואָרען זעהר וויכטיגע שנוים, פון דער אַמנעסטיע וועלען טיילווייז געניסען קאָמוניסטען נישט ביז 17 יאָהר נאָר ביז 20 יאָהר. די אַמנעסטיע וועט חל זיין אויף אַלע געזעלשאַפטליך נאַציאָנאַל פּאָליטישע פערברעכענס, פאַר אַנטלאָפענע פאַר מיליטער וועט געגעבען ווערען 1 חודש צייט אויף צושטעלען זיך צום מיליטער.

יודישע פּאַסטולאַטען אין א״י.

דעלעגאַציע ביי לאָרד פּלומער.

ירושלים, 16 (יט״א, טעלעגראַפיש). דער הויך-קאָמיסאַר לאָרד פּלומער האָט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון ועד-הלאומי, וועלכע האָט פאָרגעשטעלט די פּאָסטולאַטען פון דער יודישער בעפעלקערונג: פערלייכטערען די אימיגראַציע קיין א״י און פערגרעסערען די צאָהל יודישע פּאָליציאַנטען.

די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז די עפענטליכע זיכערקייט פון די יודען איז נישט גענוגענד געשיצט, אַזוי. למשל, זענען אין איין נאַכט געמאַכט געוואָרען 3 ברוטאַלע אָנפאַלען אויף יודען אויף די גאַסען פון ירושלים.

לאָרד פּלומער האָט צוגעזאָגט די פּאָסטולאַטען צו בעפרידיגען.

געגען „נומערוס קלאַוזוס".

נייער געזעץ-פּראָיעקט פון יוד. „קאָלאָ"

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט), דאָס יודישע „קאָלאָ" האָט אַריינגעטראָגען אַ געזעץ-פּראָיעקט אין סיים וועגען ערגענצען דאָס אַרטיקעל 86 פון געזעץ וועגען הויך-שולען. די דאָזיגע ערגענצונג וואָלט געמאַכט אַ סוף צו דער אָנווענדונג פון „נומערוס קלאַוזוס". אין דער מאָטיווירונג ווערט אָנגעוויזען, אַז ס'זענען פערהאַן הויכשולען, וואו עס ווערט נישט אָנגענומען קיין איין יוד.

השתדלות געגען אַרויסשיקען פון א״י.

ירושלים, 16 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) אויף דער אינטערווענץ פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע איז אַנולירט געוואָרען די פעראָרדנונג וועגען אַרויסשיקען פון ארץ ישראל 4 יודען. בנוגע עטליכע אַנדערע, וואָס דאַרפען אַרויסגעשיקט ווערען, איז די פעראָרדנונג געבליבען אין קראַפט.

פּוילישע לופט-ריזען איבערן אָקעאַן

היינט אָדער מאָרגען פליהען די פּוילישע לופט-פליהער קיין אַמעריקאַ.

פּאַריז, 16. (ספּ. טעל.). די פּוילישע לופט-פליהער מאַיאָר אידזשיקאָווסקי און קובאַלאַ, זענען שוין גרייט אַריבערצופליהען דעם אַטלאַנטיק פון פראַנקרייך קיין אַמעריקאַ. זיי וואַרטען אויף גינסטיגע מעטעאָראָלאָגישע מעלדונגען. די פּוילישע לופט-פליהער וועלען אָפּפליהען קיין אַמעריקא היינט זונטאָג אָדער מאָנטאָג אינדערפריה. דער „ווייסער-אָדלער" וועט אָפּפליהען פון פליה-פּלאַץ בורזשע.

געהיימנישפולע עפּידעמיע.

עטליכע הונדערט קראַנקע.

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש) אין ביאַלאַ-פּאָדלאַסקא איז אויסגעבראָכען אַ געהיימנישפולע עפּידעמיע, פון וועלכער עס זענען קראַנק געוואָרען 300 זעלנער פון 34 טען פּולק און עטליכע הונדערט ציוויל מענשען. די ערשיינונגען פון דער עפּידעמיע איז שטאַרקע היץ, קאָפּ-שמערצען, בויך-קרעמפען און שטייפצניש. אַ סאַניטערע קאָמיסיע פאָרשט אויס די עפּידעמיע.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל וועגען האַנדעלס-בילאַנס.

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש) אין אַ געשפּרעך מיט אַ צייטונגס מיטאַרבייטער האָט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל ערקלערט, אַז די רעגירונג וואָלט געקענט אויסבעסערען דעם שלעכטען האַנדעלס-בילאַנס, אָבער זי וויל נישט האַמעווען דעם צופלוס פון אויסלענדישע קאַפּיטאַלען קיין פּוילען!

קאַטאַסטראָפאַלער איבערפּרייס אין אַ געוועהר-לאַגער

אויף דער פּויליש-סאָוויעטישער גרעניץ

ווילנאַ, 16 (ספּ. טעל.) אין איינע פון די סאָוויעטישע וואַך-שטיבלעך אויף דער פּויליש-סאָוויעטישע גרעניץ האָט נעכטען אַריינגעשלאָגען אַ דונער, פון וואָס עס איז ענטשטאַנען אַ פייער, וועלכעס האָט זיך בליץ-שנעל אַריבערגעוואָרפען אויף די אַמוניציע-לאַגערען. נאָך עטליכע מינוט האָט דער גאַנצער מאַגאַזין מיט פּולווער און קוילען אויפגעריסען, 12 וואַך-הייזער אין דער געגענד פון וועליקי — הוטאָג זענען פערניכטעט געוואָרען, עס זענען פערהאַן פיל טויטע און פערוואונדעטע.

אונטערגעגאַנגען אַ קוילן-דאַמפער

עס זענען דערטרונקען געוואָרען 5 מענשען.

ניו-יאָרק, 16 (ספּ. טעל.) דער קוילען-דאַמפער, „הייט-בעי" איז אונטערגעגאַנגען נעבען ניו-קאַסטעל, 5 מענשען זענען דערטרונקען געוואָרען.

אויסטויש פון פּאָליטישע אַרעסטירטע

צווישען פּוילען און ליטע.

ווילנאַ, 16 (ספּ. טעל.) אין די נאָהענטסטע טעג וועט פאָרקומען אַ פּויליש-ליטווישע קאָנפערענץ וועגען אויסטויש פון פּאָליטישע אַרעסטירטע צווישען פּוילען און ליטע, די קאָנפערענץ וועט פאָרקומען אין איינעם פון די גרעניץ-שטעטלעך...

ענטדעקט אַ פערשווערונג אין פּאָרטוגאַל

מיט׳ן אַנטייל פון געוו. מיניסטאָרען.

פּאַריז, 16 (א. ח.) די ליסאַבאָנער פּאָליציי האָט ענטדעקט אַ ברייט-פערצווייגטע פערשווערונג געגען דער רעגירונג, אין דער שפּיץ פון דער פערשווערונג איז געשטאַנען דער געוועזענער פּרעמיער-מיניסטער אַנטאָניאָ דע סילוואַ.

25 מיליאָן פראַנק ענטשעדיגונג

פאָדערט ראַספּוטינ׳ס טאָכטער פון פירשט יוסופּאָוו.

פּאַריז, 16 (ספּ. טעל.) אַ גרויסע סענסאַציע אין די פּאָליטישע און אַריסטאָקראַטען קרייזען, האָט דאָ אַרויסגערופען דער פּראָצעס וואָס ראַספּוטינס טאָכטער האָט פערפיהרט געגען פירשט יוסופּאָוו וועגען 25 מיליאָן פראַנק ענטשעדיגונג, ראַספּוטינס טאָכטער פאָדערט די ענטשעדיגונג דערפאַר, ווייל פירשט יוסופּאָוו האָט זיך אַליין אין זיינס אַ בוך מודה געווען, אַז ער האָט דערהרג׳עט ראַספּוטינען. אין נאָמען פון ראַספּוטינס טאָכטער טרעט אַרויס דער אַדוואָקאַט מאָריס גאַרסאָן.

17-טע מלוכה-לאָטעריע

2-טע קל. 2-טער טאָג.

70.000 זל. נ״ר 87067.

35.00 זל. נ״ר 106806.

צו 2000 זל. נ״רן 21824 29673.

1000 זל. נ״ר 104039.

צו 600 זל. נ״רן 43138 85555.

צו 500 זל. נ״רן 15899 121063.

צו 400 זל. נ״רן 14417 20485 22789 68645 71087 93140 93944 127690 148436 153120.

צו 300 זל. נ״רן 6707 18608 19009 38209 41815 49020 55346 57334 60711 68701 75009 78347 90316 91278 95254 122943 130560 144598.

„אַרט"
זאַכאַדניאַ 43.
אַרטיסטישער רעוויו און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג מ. בראָדערזאָן
לעצטע פאָרשטעלונג
היינט זונטאָג-לעצטע פאָרשטעלונג:
אָנהויב 10 אָוונד (פּאָפּולערע פּרייזען)
יודישע טעכטערלעך
1. פּראָלאָג
2. יודישע טעכטערלעך
3. שכנים
4. פּופּען
5. אַלבום
6. קאַטאַרינאַ מאַלאַדיצאַ
7. אַ קרבן פון ראַדיאָ
8. טראַ-לאַ-לאַ-לאַ
9. אַ פריילעכס
10. דזשוויזש-דזשעז
הנחה-בילעטען נישט גילטיג.
די קאַסע איז אָפען היינט פון 7 אָוו.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20
גאַסטראָלען פון די לאָדזער ליבלינגען אַנאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש
היינט, זונטאָג, דעם 17-טען, 9 אין אָוונד — די שלאַגער-פּיעסע
די מאַמע פון דער וועלט
לעבענס-בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון זאַלאַטאַרעווסקי.
הויפּט-ראָלען: „מרים"—אַנאַ יאַקובאָוויטש; „דעוו"—היימאַן יאַקובאָוויטש.
מאָנטאָג, דעם 18-טען, 9 אָוונד גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50
מינקע די דינסטמויד
לעבענס בילד מיט געזאַנג און טענץ אין 4 אַקטען פון ראַקאָוו. הויפּט-ראָלען: „מינקע" — אַנאַ יאַקובאָוויטש; „ד״ר"—היימאַן יאַקובאָוויטש.
דינסטאָג, דעם 19-טען, 9 אַ זייגער אָוונד
דער רבי האָט געהייסן פריילעך זיין
אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון היימאַן יאַקובאָוויטש. הויפּט-ראָלען: „מאַנקא"—אַנאַ יאַקובאָוויטש; „ירוחם"—ה. יאַקובאָוויטש.
אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון היימאַן יאַקובאָוויטש.
ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאַליאַנסקי, צווייליך.
מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש.
אדמיניס.: אַ. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

לעכער
29

Tuszyn las
kilka działek do sprzedania b. tanio i na spłatę. Pośrednicy pożądani. — Wiadomość: Lubelska 8, u gospodarza w g. od 5—7.

SPLENDID
היינט און פאָלגענדע טעג!!
(1 „דאַמע פּיק"
לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון אַל. פּושקין
אין דער אָפּערע פון טשייקאָווסקי.
דראַפּעלטער פּראָגראַם!
(2 דאָס גאָלדענע מיידעל
גרויסע סענסאַציאָנעלע דראַמע.
היינט, זונטאָג פון 12 ביז 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג
זענען די פּרייזען פון אַלע פּלעצער 50 גר. און 1 זל.

W celu spopularyzowania Papierów Państwowych i umożliwienia szerszym sferom wzięcia udziału w nabywaniu ich

Bank Handlowy w Łodzi, Spółka Akcyjna

Aleje Kościuszki 15

nabywa **DOLARÓWKI**

na rachunek osób trzecich za **minimalną wpłatą**, przyczem od chwili wpłacenia zadatku **prawo** do ewentualnej **wygranej** **całkowicie przechodzi na nabywcę.** 543

לאקירען - עמאליען

— פון דער מארקע —

„BLASK"

זענען פון אונפערגלייכליכער גוטקייט

== און גיבען צו א שפיגעל-גלאנץ. ==

Męskie Gimnazjum Humanistyczne

Tow. Sz. O. i W. T. wśród Żydów

w Łodzi, Pomorska 46, tel. 6-64

איינטריטס = עקזאמענס, לויט לעקציע = סיסטעם אין אלע קלאסען, דויערן ווייטער.

אנמעלדונגען נעהמט אן די קאנצעלאריע פון גימנאזיום פון 10 ביז 1 נאכמ.

בעמערקונג: כדי צו בעהערען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם דירעקטאר א. שווייצער וועט צום קומענדען שול-יאהר בעשטימט ווערען צוויי אומזיסטע פלעצער פאר יתומים, אבסאלווענטען פון א פאלקס-שולע. 832

ש פ א ר ט ג ע ל ד !

קויפט

שירמס, שטעקענס

נור אין דער ווערקשטעל פון

ס. פייגענבוים, נארוטאוויטשא 19

ווייל איהר קענט דארט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראל.

אכטונג! עס ווערען אנגענומען אלערליי רעפאראטורען און דעקונג.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 12-go do poniedziałku, dnia 18 czerwca 1928 r. wł.

Dla dorosłych: **Dla dorosłych:**

Dramat na tle Rewolucji Francuskiej

Marsyljanka

z udział.: **Rene Navarre, Elmire Vautier, Claude Merelle Mauritze Schutz.**

Dla młodzieży:

„BIAŁY KIEŁ"

Dramat w 8 aktach według powieści Jacka Londona.

NAD PROGRAM???

Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

מעבעל

איך קויף און פערקויף

דיוואנעס, פעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען, סאמאווארען א.ז.וו. און צאהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטשא 19 (דזיעלנא)

(פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29) אין מעבעל-געוועלב, ביי מיר איז שטענדיג דא פערשידענע גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 815

אשרי אדם שומע לי!

לשקד על דלתותי יום=יום כי הולך בתום ילך בטח

און אז דו דארפסט ערלעדיגען סאנדאווע זאכען, זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא

17 פעטריקאווער 17

דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאפט געשריבען לויט'ן אוסטאוו אלערליי ביטעס קלאזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט א' פוילען, אפעלאציעס צו-ווילנע. און קארנע אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוושאנד-ראזיעמטשי, וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רושאנדו און אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען אינטער=ציזיעס, ואקטען דאראוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליסט פון שותפות-אקטען מיט אכטונג י. מאנעלא, רעכט-קאנסולענט.

הייזעראיקייט-קורסען

פאר שוועבעלהייט... (text unclear)

Dr. med.

A.Szmirgeld

נערווען-ארצט

עלעקטריזאציעס, ליכטבעהאנדלונג

Cegielniana 6, tel. 51-89

נעהמט אן פון 5—7 אוונט

Dr. med.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען- און הארן-קראנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

נעהמט אן פון 4—7 אין אוונט

Dr. med.

Wolf Eychner

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 34-72

נעהמט אן אין דער לעטשניצע פיעטריקאווער 294 פון 12—2 נאכמ. און דערהיים פון 6-8 אוונט

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדל. פון מענער-שוואכע. נעהמט אן פון 5—9 אוונט

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al Kościuszki 27

tel. 51-78,

הויט און ווענערישע קראנקהייטען אין ליכט-הייל אינסט. נעהמט אן פון 4—7 אין אוונט

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט-, האר- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, לישיי און ראק, רענטגענשטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.

נעהמט אן פון 12 ביז 3 נאכמ. און פון 6 אוונט ביז 9 אין

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט.

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר ליבימש	הויט-און געשלעכט-קר.	12½—1½
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטליכע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12½—1½
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע-קראנקה.	1—2
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

ססיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א. א. ווי פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף סערלאנג—ווזיטען אין שטאט.—אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ד"ר לאזשינסקי סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	10—1 3—6

קינסטליכע ציינער, קארענען, מאסטען א. א. וו. די לעטשניצע איז אויך טעגליך זונטאג.

מלעטשארניע

ביים טעאטער „GONG" אין גארטען

16 צעגעלניאנא 16

פרישטיקען

פון 7 א זייגער פריה ביז 12 א זייגער מיטאג

a la carte **מיטאגען** פערשידענארטיגע וועגעטאריאנישע

a la carte **אווענדברויטען**

דער בופעט איז רייך פערזעהען מיט אלערליי הייסע און קאלטע מאכלים. אויסערסט ביליגע פרייזען.

לאדעס 60 גר. א פארציע.

בעמערקונג: בלינצעס ווי אויך געפרעגעלטע הערינג לויט אמעריקאנער אופן שטענדיג הייס.

PARK „SIELANKA"

59 PABJANICKA 59

איז ערעפענט פאר לודקע-פאהרט

טעגליך פון 1 נ.מ. דער פארק איז צו פערמיטען פאר געזעל-שאפטען און שולעס אויף גארטען-פערוויילונגען און אויספלוגען.

פון די פיס

ביז צום קאפ

אין איין גרויס בינטעל נערווען. צו שוינען די נערווען בעדייט גלייכצייטיג די בעשיצונג פון אונזער געזונדהייט. יעדער שריט דערשיטערט יעדען נערווען-סיסטעם, דער קערפער ווערט מיד, געררייצט און אין דער ווייטערער קאנסעקווענץ ווערט אבגעשוואכט די ווידערשטאנד-פעהיגקייט געגען דעם עול פון טאג-טעגליכען לעבען. טראגט גומי-אבצאסען און גומי-זוילען „בערסאן". זיי פערזיכערען אייך די וואהלטאט פון עלאסטישען שריט אהן וועלכען איהר וועט אייך נישט קאנען בעגעהן.

Dr. med.

E·Szereszewska

Wiśniowa góra, Willa Krenicera.

קינדער-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 10—11 פריה און פון 4—5½ נאכמיטאג.

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 08-31

היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע צייהן- און מונד-קראנקה. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אן פון 9—7 אוונד. צו ביליגע פרייזען.

א בשורה טובה פאר לאדז!

פאר 2.50 זל.

עלעקטריש בעלייכטונג אין שטוב

יעדער איינציגער קאן בעקומען עלעקטריש בעלייכטונג אין שטוב פאר 2.50 א וואך פאר יעדען פ. ווי אויך איבעראררבייטען אלטע אנלאגעס אויף נייע, פון ליטשניק אויף אגראניטשניק, פראטאקאלען פון עלעקטראווניע. אלעס ערלעדיגט די קאנצעסיאנירטע פירמע

ח. סאלניק, לאדז צעגיעלניאנא 63

פראנט-געוועלב אין הויז פון פוילישען טעאטער. בעמ. זשארובקעס „Philips" און „Osram" שטענדיג אויף לאגער מיט 25% ביליגער. קומט און איבערצייגט אייך.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טע. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאטאר	כירורגישע-קראנקהיים.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווייגבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
ג. ראזעס	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-מונדבהאנדלונג, בעלייכטונגען, קארענען, מאסטען א. א. וו. בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאטלער. אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

וויזיט אין דער שטאט.

ערצטליך-קאסמעטיש. גאבינעט

פרל. מ. מארקוס נעהמט אן פון 5—7 אוונד

אבאנאמענטס=פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד מיט 30 פראצ. טייערער. פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפאלטען. אין טעקסט—40 — — — — 60— — — — 4 — — נאכ'ן טעקסט—10 — — — — 15— — — — 7 — — פאר א מילימעטער-שורה: אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg; Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.